

NGS. RAMASETTER ROBERT

URNAK

BUDAPEST

Disztor 2 I. em.

Taxa postala... Szokezesseg... Telefon: 18-60.

UJ KELET

ZSIDO POLITIKAI LAP

Ara 5 lej... Szerda, 1937. november 3.

Károly király Csehszlovákiába utazott, ahol Benessel találkozik

Cuzaék már most tiltakoznak Mihalache hatalomra hívása ellen A nemzeti parasztpárt optimizmussal néz az események elébe

A husz éves Balfour-deklaráció

Ma, november másodikán mult el husz esztendeje annak, hogy lord Balfour, az angol birodalom külügyminisztere megírta levelét...

Ez a nyilatkozata az angol kormányának Balfour-deklaráció név alatt vonult be a nemzetközi jogba és a történelembe.

A huszadik évforduló emlékeztetője idézi a zsidó népek azokat a mámoros napokat, amikor az egész zsidó világ lelkesedve ünnepelte a nagy eseményt, hogy a világ egyik legnagyobb birodalma elismerte a zsidó nép történelmi jogát Palesztinára és ünnepélyesen kijelentette, hogy a „legnagyobb erőfeszítései” fogja elősegíteni a zsidó ország-építést.

Az elmúlt husz esztendő egyaránt gazdag volt nagy teljesítményekben és nagy csalódásokban. A zsidó építőmunka nagy eredményeket produkált Palesztinában, 450 ezer főnyi zsidó jesus fejlődött ki a nemzeti otthonban és az egész világ osztatlan elismerését és megbecsülését vívta ki a palesztinai országépítés a zsidó nép számára.

De súlyos küzdelmek és erőfeszítések közepeztől születtek meg az országépítésnek ezen nagy eredményei és az akadályok legnagyobb részét azon angol közigazgatástól származtak, amelyek az lett volna kötelessége, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel segítsék elő a zsidó nemzeti otthon felépítését.

Husz év távlatában meg kell mondanunk az egész világ színe előtt, hogy Anglia nem teljesítette ezen ígértét. Ma, amikor a Balfour-deklaráció emlékezik a zsidó nép, eszébe jut a husz éves palesztinai angol kormányzat, mely több akadályt gördített a zsidó építőmunka útjába, mint amennyi pozitív segítséget nyújtott ahhoz. Eszünkbe jut Transzjordánia elszakítása, az 1930-as Passfield-féle Fehér Könyv és az utóbbi években töltött korlátozó intézkedések egész sora, amelyeknek csúcspontját képezte a legutóbbi bevándorlási rendelet.

Balfour lord bizonyára másképp képzelte el a zsidó nemzeti otthon építésének hatékony előmozdítását, a megígért „erőfeszítéseket”, mint felsége kormányának palesztinai helytartói, a jeruzsálemi angol tisztviselői kap. A nemes lord emléket hálás szívettel őrizi a zsidó nép történelmének lapjain és sohasem fogja elfelejteni bármi együttérzését, amit személyileg tanusított a zsidó nép és a zsidó Palesztina iránt.

De ha Balfour lord utódai meg is tépázták a husz év előtti deklaráció értékét és ha a mai súlyos nehézségek és megpróbáltatások az angol mandatárius kormányzatnak negatív oldalait tolják a szemünk elé, — felül kell emelkednünk a nehéz pillanat hangulatán és meg kell látnunk azokat a pozitív értékeket és erőket, amelyeket a Balfour-deklaráció és az angol mandátum nyújtott a zsidó országépítésnek.

A Balfour-deklaráció nélkül elképzelhetetlen volna mindaz, amit a zsidó építőmunka teljesített Palesztinában. Ha harok árán is, a mandátum alatt szerezte meg a zsidó nép azokat a pozíciókat Palesztinában, amelyeket ma magának mondhat. Ezért mindig hálás lesz a zsidó nép a nagy birodalomnak, ha nem is fog megszűnni követelni az 1917-ben tett ígért teljesítését.

BUURESTI, november 2. Az uralkodó tegnap délelőtt Csehszlovákiába utazott vadászatra. A királyi különvonat az éjszaka folyamán határt átt a kolozsvári pályaudvaron. A cseh köztársaság határán Benes köztársasági elnök várja és üdvözlözi az uralkodót, míg az országba való visszatérése alkalmával Hodza Milan cseh miniszterelnök fogja az uralkodót a román határig elkísérni.

Tatarescu miniszterelnök ma déli audienciáján átvette a királyi előjogok gyakorlását az uralkodótól, aki délután fél öt órakor az erdélyi Rapid vonathoz csatlakozott Szalonkocsikon indult el Csehszlovábia. Az uralkodót Hohenzollern Frigyes herceg és a király szűkebb udvara kíséri csehszlovákiai útján. A király inkognitó utazik Csehszlovákiába. A vadászati az uralkodó csehszlovákiai vadászterületén fog lezajlani. A király elindulása után Tatarescu miniszterelnök motorosvonattal visszatért a fővárosba.

Hír szerint az uralkodó Csehszlovákiában kihallgatáson fogadjja Titulescut, aki Benes meghívására már több mint egy hete Csehszlovákiában tartózkodik.

Mihalache éles kritikája Tatarescu beszédéről

Bucuresti, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnöknek a liberális párt végrehajtóbizottsága előtt elmondott expozéja politikai körökben élénk kommentálás tárgyát képezi. Az ellenzék heves ellentmondással fogadta az expozét, amely lendületes szónoki keretben úgy igyekszik a négy esztendő liberális kormányzást feltüntetni, mintha ezalatt paradicsomi állapotokat varázsolnának volna az országba. Mihalache a Dreptatea

című lapban nyilatkozik Tatarescu expezéjéről és azt rendkívül élesen bírálja. A nemzeti parasztpárt elnöke kétségbevonja, hogy Tatarescu által a gazdasági és pénzügyi javulásra vonatkozólag felsorolt számadatok megfelnének a valóságnak. Az ország helyzete és a közállapotok általában igen sok kívánnivalót gyúgnak maguk után. Végül Mihalache éltél hangon nyilatkozott a cenzuráról és a rendkívüli állapotokról.

Bratianu Dinu bizalmi nyilatkozatot tett Tatarescunak

Tatarescu után egyébként a liberális párt végrehajtóbizottsági ülésén Dinu Bratianu is felszólalt és a párt nevében bizalmát és elismerését fejezte ki a miniszterelnök iránt. Hangsúlyozta, hogy a kormány a párt támogatásának és bizalmának köszönheti eredményes munkáját. Mindenki saját tehetősége szerint, de teljes mértékben támogatta az építőmunkát, mert a liberális párt az egyedüli, amely az ország érdekeit önérdékei fölé tudja helyezni. Miniszterelnök uram, érdemesnek bizonyultál a párt és az ország bizalmára — fejezte be beszédét Dinu Bratianu.

A végrehajtóbizottság ülése után a párt vidéki tagozati elnökei Dinu Bratianu elnöklése alatt értekezleten vettek részt, amelyen a választási kampány részletei kerültek megvitatásra. A liberális párt a választási kampányt megnyitottnak tekinti. A tagozati elnökök utasítást kaptak a jelölőlisták összeállítására és a választási propaganda beindítására. Egyidejűleg megállapodtak abban, hogy Bratianu Ionel szobrát november 24-én leplezik le. A liberális párt hatalmas tömegeket kíván erre a kegyeletes aktusra felvonlítani, hogy ezáltal is dokumentálja népszerűségét.

Tatarescu Sinaian

Ma délelőtt Tatarescu megbeszélést folytatott Inculét helyettes miniszterelnökkel, majd a rendelkezésére bocsátott motorosvonaton Sinaia-ába utazott és a Foisor-kastélyba hajtatott, ahol kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. Az audiencia több mint egy félórát tartott. Délelőtt egyneköt-kettőkor Tatarescu a Caraiman szállóba ment és Canciovo pénzügyminiszter, valamint Vlahide miniszterelnökségi államtitkár társaságában költötte el az ebédet. Délután 4 óra 20 perckor Canciovo pénzügyminiszter és az ugyancsak Sinaiaiban tartózkodó Antonescu külügyminiszter visszautaztak a fővárosba. Tatarescu Sinaiaiban maradt. A külügyminiszter az este folyamán kihallgatáson jelent meg Gusztáv Adolf svéd trónörökösnel.

A Timputul értesülése szerint Mihalache ma folytatta politikai jellegű megbeszéléseit. Hasonlóképpen Tatarescu is hosszasan tár-

gyal munkatársaival. Igen nagy élénkséggel mutatkozik a cuzistáknál, akiknek vezetősége, ugynevezett legfelsőbb tanácsa, Cuza professor elnökletével ma ülést tartott Bucurestiben. A cuzisták információi szerint a nemzeti parasztpártnak van a legtöbb sánza arra, hogy hatalomra kerüljön és kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy ezt megakadályozzák. Vasárnap Baljiban van „tiltakozó” gyűlést tartottak a nemzeti parasztpárt hatalomra hívása ellen. Kijelentették, hogy nem fogják megengedni az országnak egy nemzeti parasztpárti kormányzás útján való „elbolsevizálását” és tiltakozásukat eljuttatják a trón lábaihoz.

Nemzeti forradalommal fenyegetőzik az ifjabb Cuza

Szomorú hírek terjedtek el az országban — mondotta az ifjabb Cuza. — Egyik kormány megy, a másik jön. Megy a családunk egy kormány és helyébe a családnak egy kormány akar állani. A nemzeti parasztpárt igényli azt, hogy elfoglalja a liberálisok helyét. Ha megtörténne, hogy a liberális kormányzás után a parasztpártiak áruói kormányzás következne, az ország mélységbe fog zuhanni. A nemzeti parasztpárti kormány a kommunizmusnak a zsidókkal együtt való hatalomra ültetését jelentené, ami egyértelmű népünk halálával. Ilyesmi azonban nem történhet meg. Mert ez beleütközne a mi eskünkbe és tudja meg az ország, hogy idejében meg fogjuk semmisíteni ezt a galádságot.

Végül táviratot intéztek Cuzához, közölve, hogy a keresztény és nemzeti nép megesküdött, hogy a kiirtásig harcolni fog a judeo-kommunizmus ellen, amelynek aljas és áruló szolgái Mihalache társaságai. Egy ilyen rendszer hatalomra hívása az egész románság provokálását jelentené. E galádság ellen fel fogjuk emelni a nemzeti forradalom lobogóit, megbüntetve ez aljasságot és átulást.

Egyszóval a cuzisták nemzeti forradalommal fenyegetőznek, ha Mihalache jönne hatalomra. Ugy látszik, a cuzistáknak alapos okuk van azt hinni, hogy csakugyan erre fog sor kerülni.

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

VILAG TUKRA

Mi történik Lengyelországban?

Lengyelország földrajzi fekvése két nagyhatalom, Németország és Oroszország közé beékelve, szükségszerűen erős befolyást gyakorolt az ország belpolitikai viszonyaira is. Az az európai, aki azt hiszi, hogy Lengyelországban ugyan olyan diktatura uralkodik, mint a két szomszédos államban, kellemesen csalódik.

Ez az a kérdés, amely minden külföldi látogatót izgat. Az uralkodó rendszer Lengyelországban nem olyan, mint ahogy a diktatúrát vagy a fasizmust elképzeljük, ha korántsem az, amit demokráciának tartunk. Ami Lengyelországban van, az egészen sajátos állapot és bizonyos fejlődés eredménye. Lengyelországban ugyan is még megvannak a politikai pártok, nem oszlatták fel őket, bár működésük eléggé korlátozott. A sajtót nem „gleichshaltolták”, nagyszámú és jól szerkesztett ellenzéki lap jelenik meg. Utólagos cenzura van ugyan és ez eléggé szigorú. Pilsudsky sohasem helyezte a politikai pártok erőszakos feloszlását, azt akarta, hogy a pártok lassan felmorzsolódjanak. Az 1926-ban létesített kormánypártot egyetemes jelleggel ruházták fel, hogy valamennyi pártot helyettesítse. De éppen ez az egyetemlegesség lett a veszteség. Mindent magába akart olvasztani: kispolgárt és munkást, parasztot és földbirtokost, a nehézipart és a tisztviselőket, ez azonban nem sikerült.

Lengyelország 32 millió lakosának tulajdonképpen a mezőgazdaság foglalkoztatja. A faluban erős a földéhség, mivel a nagybirtokosok kezében hatalmas latifundiumok vannak. Az egyre jobban kiéleződő helyzet a faluban sokat használt az ellenzéki parasztpártnak. A nagybirtokosok kitűnően értették a módját, hogy minden rendszerrel együtt maradjanak. 1920-ig az akkor uralmon levő nemzeti demokrata párttal állottak összeköttetésben. A párt bukása után csatlakoztak a Pilsudsky-csoporthoz. A csatlakozás ára: földbirtokállományuk megtartása volt. Hasonló változások ment keresztül az ipari szövetség is. A Nachmal-rendszer megkísérelte az egyes politikai pártokat kettéosztani és felőrölni. Ez a törekvés sikerült is és a pártok egyrésze a kormánytáborhoz csatlakozott. Molacevski Lengyelország első miniszterelnöke a szociálista munkások egy részét, még pedig a parasztpárt egy részét vezette át a Pilsudsky-csoporthoz. A nemzeti kisebbségeket is bevonták a kormánycsoporthoz. Így keletkezett egy politikai konglomerátum, amelyben minden tekintetben ellentétes csoportok állottak. Csakis Pilsudsky tekintélye tudta ezt a tákolmányt összetartani. A marsall halála után megkezdődött a bomlás és a politikai helyzet megkívánta a nyílt állásfoglalást. Ezt a nehéz próbát a kormány tábor nem állta ki s a belső ellentétek egyre erősebbé váltak.

Pilsudsky helyettese, Rydz-Smigly marsall, Koc ezredet bízta meg azzal, hogy új kormánypártot létesítsen. Ez a kormánypárt hathónapi előkészítő munka után megis született „nemzeti egyesülés tábora” címen. A párt a totalitás alapján állt és a lakosság minden rétegét magába akarta foglalni. Ezen a ponton találkozott Koc ezredes azokkal a nehézségekkel, amelyekkel már az első kormánytábornak is meg kellett küzdenie. Az „ezredesek csoportja” megkezdte átkaroló mozdulatait, amely abból állt, hogy leszerelték az ellenzékét és az új kormánytáborba az ellenzék számos jelszavát átvették. Ez a fejlőd-

ek

Inculét helyettes miniszterelnök jelent meg az... yásáról természetesen... ki. Arra azonban... azokból a közlésekből... telefonon tett Tatarescu... siettetették a miniszter... Tatarescu ugyanis e... nást szerzett arról... 5 hét a likvidálás ne... ösen vissza kell térnie... dait informálni a fo... és belpolitikai prob... etésből az is kiderül... ormány lemondásával... válság természetese... ni, hogy minden meg... van zárva és ennélfog... omra hívása kézenfek... onyosra vehető esemé... eteknek.

Bratianu Mihalachet... gánlani... többi napok eseményei... zásaiból adódó benyo... zók állapíthatók meg:... niszterek, akik két nap... Tatarescu kormányzása... sára esküdtek, ma már... határozottan hogy to... n fognak maradni. Egy... nyanzás nagyon kevés... ek. Másrésztől kétségte... ratianu megkonzultálása... alachet fogja Tatarescu... és ebben a kérdésben... a között előzetes meg... strejzönnie, hogy Tata... értelemben beszéljen as

Ép elhajót

Ép elhajót... portot. A hadibróság a fog... te és az ítéletet azonnal... a hirt, hogy Santonában... kielők számos hadifoglyot... cáfolják.

Sok törték ki Jordániában

Sok törték ki Jordániában... vember 1. Ammanból je... ak-Transzjordániában za... i. Az ajeiluni kormányz... ramei és dalfuri katonák... egyveres támadást intéz... s feszült még a helyzet... bb lövést adtak le a ter... olónia házáira. Sebesülé...

A törvényeket az ország összes polgárai kell ismerjék

Így szól a törvény. És teljes joggal, mert ismerve azokat, tudjuk, hogy mely esetben követünk el törvényellenességeket és hogy a büntetéseket elkerüljük, óvatossá leszünk. Hasonlóképpen kellene az embernek az étkezésre vonatkozó szabályokat is figyelembe vennie, mert ha nincs ezekre tekintettel, akkor könnyen megbetegszik, ez tehát a büntetés. Azonban, hogy lehetőleg megőrvidítsük ezen büntetés időtartamát, használjuk az orvostudományban kiválóan elismert gyógyszert, a Gastro D-t, mely egy amerikai gyógynövény kivonatából készül. A Gastro D. hatása gyomor-, bél-, májbetegségeknél, valamint gyomoridegességnél, rendkívüli. Orvosok is ajánlják.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár Ernő gyógyszeráránban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

dés azonban jobboldali irányba halad. A párt magáévá tette az antiszemitizmus jeiszavát is. Megkezdődött a zsidóság eltávolítása a gazdasági pozíciókból. Lassan a kormány az antiszemitizmus lett egyik főprogramja. Amilyen könnyen tudják ezt elintézni, annál nehezebben bírnak az ellenzék ama követeléseivel megbirkózni, amelyek új demokratikus választások kiírását, új külpolitikai orientációt, új gazdaságpolitikát és földosztást kívánnak.

A külpolitikai orientáció tekintetében Lengyelország túnyomó része nem helyezte a Németországgal való szövetséget. A lengyel népben mély rokonszenv él Franciaország iránt, amelynek történelmi tradíciója van. Eppen úgy meg van a lengyel népben a gyűlölet és a bizalmatlanság Németországgal szemben. Az ellenzék ezeket a pszichológiai momentumokat nagyszerűen kihasználta, ami annál könnyebb volt, mert az utóbbi időben Németországban megkezdődött a lengyel kisebbségek üldözése. A danzigi események is az ellenzék malmára hajtották a vizet. A lengyel politikai közvélemény nyíltan szembenáll a német orientációval és erőiesen követeli a Franciaországhoz és Csehszlovákiához való közeledést. De nemcsak az ellenzék, hanem Lengyelország lakosságának 90 százaléka ellenzi Beck külügyminiszter politikáját és ezen a ponton van az új kormányt legnagyobbnak nehezsége. Molacevski munkásfrakciója, a kormányhü tanítószervezet, Strzelec véderőszervezetei nem léptek be az új kormánypartba, sőt nyíltan harcolnak ellene. Ezért történt meg például a legutóbbi időben a lengyel tanítók szervezetének a feloszlása is. Mindentől eltekintve különböző olyan jelenségek történnék Lengyelországban, amelyek erősen nyugtalanítják a kormánypartot. Varsóban és Krakkóban nemrégiben ugyanis egy demokratikus klubot alakítottak, amelybe a kormánypart számos kitűnősége is belépett, hogy ezzel is dokumentálják ellenvéleményüket a mai kormányzattal szemben.

Vitaestély Palesztina felosztásáról

A zsidóságot érdeklő kérdések között ma kétségtelenül első helyen áll Palesztina felosztásának problémája. A cionistákat épűgy, mint a nemcionistákat a legelőkeltebben ez a kérdés foglalkoztatja. A vita, amelyet a zionista kongresszus nyitott meg az ígentmondók és a nemetmondók között tovább folyik a sajtóban és a politikai életben. A felosztás hívei és ellenzői egyaránt hadakoznak álláspontjuknak igazolásáért. Talán már a közel jövőben kell döntenie a zsidó népnek ebben a sorsdöntő kérdésben. Eddig csak a kongresszusi delegátusok nyilvánították véleményüket Erdélyben. A zsidó tömegek is kell, hogy hallassák szavukat. A kolozsvári Akademiát Barisszia vállalta magáé a feladatot, hogy a nagy nyilvánosság előtt megszólaltassa a hívőket és ellenzőket ebben a kérdésben és informálja arról a kolozsvári zsidóságot. E célból november 22-én, hétfőn este 9 órai kezdettel az Unitárius gimnázium dísztermében nagy vita estélyt rendez, melyen fel fognak szólni a különböző álláspontok hívei, a felosztást javaslat mellett és az ellen.

HIRDETÉS AZ UZLET LELEK: HIRDESSÉN AZ UJ KELETEN

A berni főtörvényszék felmentette a büntetés alól a „Cion bölcsei jegyzőkönyvé”-nek svájci terjesztőit

Hogyan folyt le a tárgyalás?

Bebizonyosodott, hogy Németország finanszírozta a berni per vádlottait

BERN, november 2. Tegnap hirdetett ítéletet a berni kanton főtörvényszéke Silvio Schnell és Theodor Fischer, Cion bölcsei jegyzőkönyvének svájci kiadói és terjesztői ügyében, akiket a berni bíróság elsőfokon bűnösnek mondott ki immorális irodalom terjesztésében. Az első ítéletet megfellebbezték a vádlottak és így került az ügy a kanton főtörvényszék elé, amelynek tárgyalásán újabb terhelő adatok kerültek nyilvánosságra a náciok által ügött antiszemita rágalomhadjáratra vonatkozóan, a felsőbb ítélőforum azonban, mint rövid távirati jelentés közli, felmentette a vádlottakat a büntetés alól.

A tárgyalás lefolyásáról alábbi részletes tudósításunk számol be:

A fellebbezési tárgyalás

Bern, november 2. Október 27-én reggel kezdte meg a berni kanton főtörvényszéke a „Jegyzőkönyvek” perének fellebbezési tárgyalását. Mint ismeretes, az elsőfoku tárgyaláson pénzbírsággal sújtotta a bíróság a fővádlottakat és hamisításnak és plágiumnak minősítette a „Jegyzőkönyveket”. A fellebbezési tárgyalás elnöki székében Peter főbíró ül, a szavazó bírák: Imer és Ludwig főbírók, az állami ügyész: Loder. A tárgyalótermet zsufolóság megtölti a hallgatóság.

A vádlottak padján ül Silvio Schnell, a berni „nemzeti front” vezető tagja és Theodor Fischer, a „nemzeti szocialista esküszövetség” egykori országos vezetője. Védőik Ruff és dr. Ursprung.

A magánvád képviselői: a svájci zsidó hitközségek szövetsége részéről Marcell Bloch, a berni zsidó hitközség képviselőiben Emil Bernheim. A magánvád jogi képviselői: dr. H. Matti professzor és Georges Brunschwig.

A tárgyalás megnyitása után dr. Ursprung kéri a magánvád kizárását a tárgyalásról. Ezt azzal indokolja, hogy a legtöbb bírói fórum jogilag megtagadta egyes zsidóknak jogosultságát arra, hogy a zsidóságot ért sérelmekért magánvádlókként lépjenek fel.

Dr. Matti professzor kómikusnak tartja, hogy 1933 óta folyó perben eddig senkinek nem támadta meg a vád képviselőit a jogosultságát és ezzel most, 1937-ben állnak elő.

A főtörvényszék elutasítja dr. Ursprung kifogását és elismeri a magánvád képviselőinek jogosultságát.

Silviu Schnell védője Ruff ügyvéd kéri meg a szót, aki az elsőfoku ítélet meg-

semmisítését és az ügynek az első fórumhoz való visszautalását kéri.

Amennyiben ezt nem honorálná a főtörvényszék, kéri Schnellnek a felmentését és a költségeknek a felperesekre való hátrítását. A védő ezután az ügy érdemleges részével foglalkozik és megtámadja az orosz tanuknak a vallomását, amelyekből kitűnik, hogy a „Jegyzőkönyvek” hamisítványok. A maga részéről sem állítja azt, hogy a jegyzőkönyvek valódiak. A hamisítás azonban nincs bebizonyítva. Védece Schnell, a Jegyzőkönyvek terjesztésében jóhiszemű volt és ezért nem lehet őt megbüntetni. El kell ismerni, hogy a zsidóságot alig érthette súlyosabb támadás, mint ez a jegyzőkönyv. A világnézetű viszályok azonban nem tartoznak a bíróság elé és a zsidóságnak a kormánytól kellett volna jogorvoslatot szereznie.

Egészen más tónusban beszél dr. Ursprung, a második vádlott, Theodor Fischer védője. A Jegyzőkönyvek — mondotta — távolról sem tekinthetők történelmileg és irodalmilag jelentéktelen dokumentumoknak. De maga sem állítja azoknak valódiságát. Ennek eldöntését mindenki magában kell, hogy elintézzé.

Az ügyész felmentést ajánl

Loder államügyész rámutat arra, hogy a Jegyzőkönyvek valódiságának elismerése egyet jelentene azzal, hogy a zsidó lakosságot a gyűlölet és megvetés prédájává teszik. A Jegyzőkönyveket csak szennyirodalomnak lehet tekinteni. Egészen más kérdés azonban, hogy ez az írás a berni szennyirodalmi törvény rendelkezéseit alá esik. Véleménye szerint ez a törvény első sorban az ifjuságnak a szennyről és mo-

csoktól való megóvására irányul. A Jegyzőkönyvek ezzel szemben bizonyos mértékben politikai irat jellegét viselik magukon. Ebben az értelemben a tárgyilagosságnak hiányában a vádlottak felmentését ajánlja az ügyész. Fischer vádlottnak azonban kéri a megbüntetését azon cikkért, amelyet „Svájci lányok óvakodjatok a meggyalázó zsidóktól” cím alatt tett közzé.

Az ügyész végül újból hangsúlyozta, hogy a Jegyzőkönyvek igazolt irodalmat alkotnak és ezért szükségesnek tartja az óvintézkedéseket az ilyen írásokkal szemben. Ez azonban túllépi a törvényszéknek megszabott hatáskörét.

A teleplezett Fischerhauer

Georges Brunschwig, a magánvád képviselője szólal fel ezután, aki az elsőfoku ítélet fenntartását és az inkriminált Jegyzőkönyvek elközbását kéri. Majd többek között a következőket mondja:

— A vádlottak nem tudtak szakértőt szerezni maguknak. Végül az erfurti U. Bodung-Verlag vezetőjét, a nemzetközi antiszemitizmus előharcosát Ulrich Fleischhauer századost kérték fel szakértőnek. Így a Németországból irányított antiszemita szervezet nyilvánosan is beavatkozott a perbe.

Brunschwig a továbbiakban számos titkos dokumentumot mutatott be és olvastott fel nagy figyelem közepette, amelyek rávilágítanak arra, milyen erőlközeléssel dolgozott a nemzeti szocialista szakértő. Felolvasta azt a levélváltást, amelyet Fleischhauer egy bizonyos Boris Tödtlivel folytatott, akinek egész levelezését elköbözta a berni ügyészség, mert Tödtli ellen kémszolgálat gyanúja miatt eljárás indult meg. Tödtli azonban nem más, mint Fleischhauer svájci bizalmi embere. Ezekből a levelekből kiderült első sorban, hogy Fleischhauer, akit szakértőnek idéztek be, az egész pert Németországból kapott összegektől pénzelte. Kiderült továbbá, hogy a mentőtánuakat maga kereste ki és azoknak vallomását előre „kidolgozta”. Kiderült harmadsorban, hogy a tanuk pénzt kaptak Fleischhauer-től. Továbbá, hogy Fleischhauer a német hatóságoktól utlevelet és vizumot szerzett a tanuknak. Végül pedig, hogy a Harmadik Birodalom magas tényezői tekintélyes összegeket fordítottak a berni perre.

Levelezés a Barna Háznál

Különösen nagy feltűnést keltett annak a levélnek a felolvasása, amelyet Ubald von Roll, a nemzeti front berni kerületi vezetője írt 1934 október 19-én a müncheni Barna Házhoz, amelytől pénzt kér, hogy megfelelő anyagot szerezzen be és gondoskodjék egy szakértőről a berni perhez. Roll 1935 november 25-én kelt levelében szöszerezte ezt írja: „Fleischhauernek három szakértői előterjesztése teljesen használhatatlan és elitépték... Erfurtban valóságos gladiátorharokot kellett vívni, hogy egy rendes szakvéleményt szerezzene be.” A levelekből az is kitűnik, hogy Fleischhauer szakvéleményeit egy bizonyos dr. Richter készítette el. Egy másik levélben a következő áll: „Miatán most már bizonyos, hogy a bíró elutasította a mi tanúinknak beidézését, nem fogjuk tudni már ezeket megoldani.”

Dr. Matti szólalt fel ezután, aki a Jegyzőkönyvekkel foglalkozott, rámutatva arra, hogy azok kimerítik a szennyirodalom kritériumait.

As időp

Az elnök ezután bezárta a tárgyalást és bejelentette, hogy november elsején hirdeti ki az ítéletet. Amint az ügyész beszédéből előrelátható volt, a büntetés alól felmentették a vádlottakat, de nem mentették fel a Jegyzőkönyveket, amelyeknek az első foku ítéletben történt minősítése változatlan maradt.

SIDY THAL és ADOLF TEFFNER

november hónapban ismét szerepelni fognak az erdélyi zsidó közönség előtt, amely már annyira szívébe zárta őket. A társulat rendezője a világhírű

Jacob Sternberg

Sternberg neve garancia az előadások magas művészi színvonalára. Az előadásra kerülő darabok zenéjét az ismert komponista: MAX HALM szerzte. A társulat 60 tagból, a zenekar 15 tagból áll. A turné során a tagokat és a felmenőket három külön vagon szállítja.

A turné műsorszámai:

A KINCS

Köless Alechem után átdogozta és színe alkalmazta Jacob Sternberg. Zenéjét: Max Halm.

Színház lángokban

Hatalmas akadémiai szatirikus revü. Szövegét írta és rendezte: Jacob Sternberg. Zenéjét szerzte Max Halm.

A turné programja:

November 2. Reghin.	13-14 Timisoara. D. n. és este.
3. és 4. Targu-Mures.	15-16. Arad.
5. Sibiu.	17-18. Brasov.
6. Cluj.	Sibiu.
7. Cluj D. n. és esti előadás.	20. Alba-Iulia.
8. Carei.	Deva.
9. Satu Mare.	Dej.
10-11. Oradea.	25-26. Sibiu.
12. Lugoj.	

Gazdasági a zsidó liga

Iorga kijelöl

Bucuresti, november 1. Iorga professzor hozsorozatai révén tan antiszemita meggyeére állni az állam doli pártok dema tett az országban. összehívta az általa delegátusait és rend oldali pártvezetők szedést mondott a ró sál. Jellemző mó Vremii hamis sta építette fel dörge de a senki által nem vatalos kimutatás kát kinyomtatva de legátusai között. tot szavaztak meg, szervezését céozza

Beszédének beve te, hogy amit mo antiszemitizmusnak kell védeni bizonyo vesztettünk. E pá gyunk az ország készületlenül vonu megtesztelésével me államot. Sok terül Párisban a comá összes többi állam lendületre és mind eadmény az, hogy tözött országunk sábiában a városok Bucovinában sem a bucovinai vár nemromán kereszt hozzátesszem: ne nem lesznek soha harcban, amely mindig a másik van egy lap, am tett az igazság Vremii. Ez a l amelynek alapján Ez a számadás hasonló a helyzet sza hábiában: Or hályzetben vannak ják önk, hogy M ben kisebbségben dál, vagy a kis ban hasonlóképpé — Románia la román. Ez igaz. ban é nek. Egy o határozza meg. szó-wa. Az eőt nem a kompakt blokk nem a mié egyesülés óta, de sokban nem lehe mán e'em térhód álltassuk magunk tény pártokat, bá az. A megváltó irredenta magyar nacionalista oros

Ha egy zs Keleten épában dapesttől Oroszo nép igazi hazája haza csak egy b a darabot, amely szédságunkban f dön ezt a fülük pon vannak. Ne nak zajt és mé Csodá'atos ez a

Iorga ezután de munteni kvar nek élen bizonyo nokot félrevezeté tanácsába csalt dolgoznak. Mihe három tábornok egészségűgyi hel gáso'ta, hogy a rágot az ablaká előtt a szemetet benyomással kell nem fűzi szemé nal minden omá ségi eők hatalm Ezután elmondó kában járt egy ki vo't világítva fény áradt, kifo va. A tománok

Gazdasági bojkottot hirdettek meg a zsidók ellen a Iorga-féle kulturális vasárnapi kongresszusán

Iorga kijelentette, hogy a románok kisebbségiek saját hazájukban

Bucuresti, november 2. (Az Új Kelet tud.) Iorga professzor hónapok óta igyekszik cikksorozatai révén tanúságot tenni újjáélesztett antiszemita meggyőződéséről és lehetőleg előre állni az áramlatnak, amelyet a jobboldali pártok demagóg propagandája teremtett az országban. A professzor vasárnapra összehívta az általa vezetett kulturális liga delegátusait és rendkívül éles, bármely jobboldali pártvezérek büszkeségére való vádbeszédet mondott a romániai zsidóság térhódításáról. Jellemző módon a professzor a Po-unca Vremii hamis statisztikáira támaszkodva építette fel dörgedelmes filippikáját és ezeket a senki által nem kontrollált, de minden hivatalos kimutatás által megcáfolt statisztikákat kinyomatatva szótartotta a kongresszus delegátusai között. Végül határozati javaslatot szavaztak meg, amely a gazdasági bojkott szervezését célozza.

Iorga expozíciója

Beszédének bevezetésében Iorga kijelentette, hogy amit mondani fog nem nevezhető antiszemizmussal. Arról van szó, hogy meg kell védeni bizonyos pozíciókat, amelyeket elvesztettünk. E pillanatban kisebbségiek vagyunk az országban. A világháborúba felkészületlenül vonultunk be és minden erőnk megfeszítésével megteremtettük az új román államot. Sok területen győzelmeink arattunk. Párizsban a román pavilonnal legyőztük az összes többi államokat. A román faj minden lendületre és minden megvalósításra képes. Az eredmény az, hogy ennek a véreink által öntözött országnak nem vagyunk urai. Beszédében a városok nem a mieink, mint ahogy Bucovinában sem azok. Azt fogják mondani: a bucovinai városok többségét zsidók és nemromán keresztények alkotják. En azonban hozzáfűszem: nem akarnak lenni románok, nem lesznek sohasem románok és ebben a harcban, amely két nemzet között folyik, mindig a másik oldalra helyezkednek el. Itt van egy lap, amely nagyon sok szolgálatot tett az igazság felvilágosítására: a Po-unca Vremii. Ez a lap statisztikát készített, amelynek alapján én is számomra csináltam. Ez a számadás elrémít. Nyugaterdélyben hasonló a helyzet, mint Bucovinában és Beszarábiában: Oradea és Timisoara szörnyű helyzetben vannak. De menjünk tovább. Tudják önök, hogy Mo-dovában a zsidókkal szemben kisebbségben vagyunk? Galatiban például, vagy a kis moldovai városokban. Iasi-ban hasonlóképpen.

Románia lakosságának túlnyomó része román. Ez igaz. Ezek azonban főleg falvakban élnek. Egy ország életét azonban a város határozza meg. A parasztságot szét vannak szórva. Az erőt nem a szétszórt atomok, hanem a kompakt blokk határozza meg. Ez a blokk nem a miénk. Közel husz év telt el az egyesülés óta, de a zsidó és kisebbségi városokban nem lehet fejlődést tapasztalni, a román nem térhódítása szempontjából. Mert ne állítsuk magunkat és ne szervezzük kezes-tény pártokat, bármilyen keresztény is legyen az. A megváltó nem fogja mellém állítani az irredenta magyart, a hitlerista szászst és a nacionalista oroszot.

Zsidó u'alom Kelet-Európában?

Ha egy zsidónak a fülebe sugják: itt, Kelet-Európában Kivákkótt Temesvárig és Budapesttől Oroszország belsejéig készült a zsidó nép igazi hazája, mert a másik palesztinai haza csak egy biztatás, hogy ott lepróbalják a darabot, amelyet itt nálunk és a mi szomszédságunkban fognak megjártani. — mldön ezt a füllükbe sugják, valamennyien talpon vannak. Nem verik a dobot, nem csinálnak zajt és mégis azonnal együtt vannak. Csodálatos ez a szolidaritás.

Iorga ezután elmondotta, hogy egy valent de muntani kvartz-kitemrelő társaság, amelynek élén bizonyos Leibovits áll, három tábornokot félrevezetett és a társaság igazgatóságát tanácsába csalt azzal, hogy román tőkével dolgoznak. Mihegyt leleplezte a társaságot, a három tábornok azonnal kilépett. Ezután az egészségügyi helyzetre tért át Iorga és kifogásolta, hogy a iasii zsidó sohasem tesz virágot az ablakába és hagyja felgyülni háza előtt a szemetet és eképpen a szegény ember benyomását kelti. Ha csak valamely román nem fűzi személyes érdek a másikhoz, azonnal minden román izolálódik a zsidó és kisebbségi eők hatalmas koalíciójával szemben. Ezután elmondotta Iorga, hogy Harlau városában járt egy péntek este. Az egész város ki volt világítva. A lakások, amelyekből a fény áradt, kifogástalanul be voltak butorozva. A románok a külvárosokba szö-ultak ki.

Elment a Petru Rares templomba, mire követték a zsidók is. Iorga „tréfásan” rájuk szólt: „ha azért jöttök, hogy kikeresztelkedjétek, úgy valamennyiükkel szemben vállalja a kezes-tapaságot, ellenkező esetben tegyék be az ajtót kívülről.” Hasonló a helyzet Iasi-ban is.

A határozati javaslat

Májusban a román nem ember, hanem egy a zsidó ostar által hajtott barom, amelyet a többi baromok mellé állítottak. A kulturális liga feladata mindenképpen az, hogy a gazdasági megteremtése, mert ez képezi az alapját a kulturális fejlődésnek. Meg kell teremtenünk a román nép önálló életét. Támogassák az ipari és kereskedelmi iskolák végzett növendékeit. Ahogy eddig volt, így nem lehet tovább. A mai mai turista hotel bebutorozását zsidó cégekre bízták, az ipariskolákhoz senkinek ne fordul. Ez így nem megy. A szenátusban fel fogom vetni a kérdést.

Végül felszólította a kulturális megyei tagozati elnökeket hogy azonnal lássanak munkához.

Ezután a vidéki delegátusok szóaltak fel és valamennyien a zsidó veszedelmet esetel-

Tudod mit, emellett maradunk!

Ezt mondják sokan, akik csak egyszer is kipróbálták a „NIVEA“-fogpasztát. Mert nagyon gyorsan meggyőződnek a „NIVEA“-fogpaszta nagy hatásáról és felhívó izéről. És meglepődnek azon, hogy ilyen alacsony áron olyan értékes fogpasztát kapnak.

És most kétféle is kapható, mert van

habzó és nem habzó „NIVEA“-fogpaszta.

A habzó „NIVEA“-fogpaszta 20— Lei

ték. Végül határozati javaslatot szavaztak meg, amely a következőképpen hangzik:

„A jelenlevők kötelezik magukat, hogy pártkülönbségére való tekintet nélkül támogatni fognak egy gyakorlati akciót, amely hivatott arra, hogy visszaadja gazdasági téren a román nemzet elrabolt jogait. Kéri a kulturális központját, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel és befolyással tegye meg az előkészületeket aziránt, hogy mindenütt ipari és kereskedelmi centrumokat létesítsenek, amelyek maguk köré tömörítsenek minden rendelkezésre álló román erőt.”

landon kétszáz arab teljesít szolgálatot, akiknek mindegyike mesterlövő. Ezért nem bántották az angolok a nagymuftit, aki heteken keresztül a mecsetből irányította a felkelők hadműveleteit.

Szerelmi bánatában megmérgezte magát az Erzsébet fürdőben egy 18 éves lány

Szöllöt evett öngyilkossági kísérlete előtt és ez mentette meg a fiatal lány életét

Cluj, november 2. (Az Új Kelet tud.) Tegnap este az Erzsébet fürdőben öngyilkosságot kísérelt meg egy Hoff Szió nevű 18 éves fiatal leány, aki este hat óra körül látogatott idegesen sietve a pénztárhoz, majd bezárkózott az egyik kabinba. Alig tartózkodott félóra hosszat a szobában, amikor a fürdő személyzete jankiáltásokra lett figyelmes. A hang irányába menve kopogtatni kezdték a leány kabinjának ajtaján, amikor pedig nem kaptak választ, betörték az ajtót. A kabinba érve rémülten látták, hogy az előbb még egészségesen érkezett fiatal leány gölcsökben vonaglik a diványon, mellette szegényes ruhadarabok hevernek, míg rajta láthatólag ünneplő ruhája van, lábán azonban nem volt cipő. A szerencsétlen leány magával vitte ünneplő ruháját, amelyet átváltott, hogy ha rátalálnak, megfelelő módon legyen felöltözve. Elhasznált hétköznapi ruháját, pedig egy csomóba göngyöltve a divány mellé tette.

A fürdő személyzete azonnal értesítette a mentőket. A mentőorvos kérdésére Hoff Szió nem akarta megmondani hogy milyen mérget vett be. Halk hangon arra kérte az orvost, hogy hagyják békén meghalni. Majd amikor be akarták emelni a mentőkocsiba, újból kérte, hogy hagyják békén meghalni. A mentőkocsi a belgyógyászati klinikára rohogott vele, ahol gyomormosást alkalmaztak. Ezután az életlen fiatal leány kisse jobban lett. Valószínű, hogy sikerül megmenteni az életét.

A nála levő kéziratában két levelet találtak. Az egyiket Remus uccában lakó apjához írta. Ebben bocsánatot kér apjától, de mint írja, szegény leány letére nincs más választása, rossz utra pedig nem akar térni. A másik levelet B. I. Bucuresti uccában lakó udvarlójához írta, amelyben érzékenyen búcsút vesz tőle. Ez a levél magyarázza meg a serdülő leány tettét. Minden valószínűség szerint szerelmi bánatában akart meghalni. Nem sikerült meghalnia, mert — amint orvosaitól értesülünk — mielőtt bevette a mérget, nagymennyiségű szöllöt evett, amely akadályozta a mérge felszívódását.

Select Mező Gsüörtökön premier!

A franciák szolgálatában

a legizgalmasabb kémfilm. Főszerepekben:

Marthe Richard, Edwige Feuillere és Erich v. Stroheim

A munkáspárt kapta a legtöbb mandátumot az angliai községtanácsi választásokon

A munkáspárt 475, a konzervatív-párt 195 mandátumot kapott

London, november 2. (Rador.) A vidéki városi tanács-választások a munkáspártnak a konzervatívok javára való kisebb visszaesését mutatják. A 127 városból érkezett jelentések összesítése a következő: Konzervatívok 65 mandátum (vesztesség 32), liberálisok 3 (vesztesség 29), munkáspárt 54 (vesztesség 70), függetlenek 32

(vesztesség 23). A fővárosban 14 mandátumot nyertek a munkáspártiak, akiknek az összesítés alapján 475, mialatt a konzervatívoknak 195 mandátumuk van.

London, november 2. (Rador.) Az alsóház 363 szavazattal 142 ellenében elvetette a választásfelirati munkáspárti javaslatot. A liberális javaslatot ma vitatják meg.

Hogyan menekült el a főmufti a jeruzsálemi Omár-mecsetből?

A mufti már a tavaly rendbehozatta az Omár-mecset titkos alagútjait

Jeruzsálem, október hó

Egészen addig, amíg a nagymufti kerekét nem oldott, a jeruzsálemi Omár mecset volt az angolok és a zsidók ellen irányuló arab küzdelem központja. Ebből a mecsetből uralkodott Hadzs Amin Alhusszein hívei fölött. Nem is képtelen, hanem valóságban, mert a letartóztatására küldött angol katonák elől a nagymufti hosszú hetekre ide költözött a mecsetbe s leste a pillanatot, amikor álrühában megszökhett.

Az angolok tudvalevően megelégedtek a mecset szorgos felügyeletével s meg sem próbálták, hogy a nagymuftit előlírassák rejtékéből. A megokolás az volt, hogy a mecset szent hely, amelynek küszöbét csak „igazhivők” léphetik át. Aki a mecset falain belül tartózkodik, az menedékhelyet élvez — mondották az angolok. Ez a jogtisztelő, fenkölt beállítás azonban csak a külvilágnak szólt. Mi itt, Jeruzsálemben, nagyon is tisztában voltunk azzal, hogy az angol hatóságok egészen más okból tartották tiszteltben az Omár mecset sérthetlenségét.

A múlt év őszén meglehetősen feltűnést keltett Jeruzsálemben, hogy Hadzs Amin Alhusszein elrendelte a mecset tatarozá-

sát. Még nagyobb feltűnést keltett azután az a körülmény, hogy a mohamedán munkások hihetetlen mennyiségű építőanyagot és cementet szállítottak nap-nap után a mecsetbe. Hogy-hogy nem, de az angol titkosszolgálat ezuttal tájékoztatlanak bizonyult. Amikorra kiderült a valóság, már késő volt. A nagymufti, aki már tizenhat éve áll a zsidóellenes harc élén, csak szinleg tataroztatta a mecsetet, igazában azonban a sziklába vájt utakat hozatta rendbe, amelyek a mecset pincéiből szövevényes hálózatban vezetnek el, túl a város határain. Ezekről a titkos utakról az angol hatóságoknak ma sincs térképük. Ennek lehet tulajdonítani, hogy az elmúlt években mindazok a mohamedán ügynökök, akiknek sikerült még idejében a mecsetbe menekülniök, sikeresen meg is szöktek az angolok szeme elől. Hadzs Amin Alhusszein a rengeteg építőanyaggal és cementtel ezeket a régi titkos utakat modernizálta, egészítette ki új ágakkal s emellett magukat a mecset alatt épített pincéket is olyan erődtimmennye építette ki, amely egy modern ostromban is megállja a helyét.

A mecset alatt a pinceerdőkben és távolabb, a titkos folyosók bejáratánál, ál-

Könyveléseket

és könyvek felülvizsgálását vállalja

Adóügyekben

és bármely

kereskedelmi kérdésben

felvilágosítást ad és megbízást vállal

„FIDES“

Sohiessel Richard Treuhand vállalkozó CLUJ, Srt. Iuliu Maniu 39. Telefon: 28-98.

A demokrata lengyel professzorok nem türik meg előadásaikon a gettópadokat

Operáció közben rárontottak és súlyosan bántalmaztak egy klinikai zsidó sebészt az antiszemita huligánok

Az amerikai zsidó kongresszus kiáltványa a lengyel zsidósághoz

Newyork, november 2. Az Amerikai Zsidó Kongresszus kiáltványt intézett a lengyelországi zsidósághoz, amelynek szövege így hangzik:

„Mély szimpátiával állunk a lengyel zsidóság mellett bátor és igazságos harcában a kimondhatatlanul megalázó gettópadok rendszere ellen, amelyet a lengyel egyetemeken vezettek be.

A gettópad a lehető legsúlyosabb megzavarása azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket Lengyelország kisebbségeivel szemben vállalt magára, amikor az amerikai kormány és az amerikai nemzet hozzájárult ahhoz, hogy Lengyelország felszabaduljon az évszázados iga alól és újra talpra álljon a lengyel nemzet.

Büszkék vagyunk zsidó polgártársaink bátorságára és tetteikétségére. Sztrájkjuk, amelyet egész Lengyelországban folytattak le, kényszerű tiltakozás volt a központi gettóknak a köztársaságban való feltámasztása ellen, mely köztársaság kötelezte magát arra, hogy tiszteletben fogja tartani és biztosítani fogja az országában élő összes fajok és felekezetek politikai egyenlőségét.

A lengyel zsidóság nagy szolgálatot tesz Lengyelországnak, amikor ellenállást fejt ki azon intézkedésekkel szemben, amelyek megkérdőjelezzék súlyosan Lengyelország tekintélyét a civilizált és demokratikus népek előtt.

A mi szimpátia-nyilatkozatunk a lengyel zsidóság iránt nemcsak a zsidók, hanem több millió amerikai polgár nevében is történik, akik magasra becsülik a szabadságot és a demokratikus érzületet. Amikor legmélyebb szimpátiánknak adunk kifejezést a lengyel zsidóság iránt, egyben köszönetet mondunk Lengyelország azon liberális és demokratikus erőinek is, amelyek átvették a harc vezetését a lengyel kormány és segítőinek reakciós szándékai és intézkedései ellen.

Harc a gettópadok körül

Varsó, november 2. A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint újabb pozíciókat hódított meg a gettópadok rendszere. Most már a varsói egyetem állatorvosi fakultásán is bevezették a gettópadokat. A zsidó diákok állva hallgatják az előadásokat.

Az antiszemita diákok bojkottot hirdettek Kotarbinszki bölcsész-tanár előadásai ellen, mert a professzor elítélte a gettópadok bevezetését.

A bruni kereskedelmi iskolából kizártak hatvan zsidó tanuló, mert résztvettek az általános zsidó sztrájkban, amelyet a gettópadok ellen rendeztek. Ugyanezen iskola antiszemita tanulói zsidó-ellenes tüntetést rendeztek, amelyen kétszáz tanuló vett részt.

Embterlen támadás a gyermek klinikai zsidó sebésze ellen

Megemlékezett az Új Kelet Michalovicz professzor, a varsói gyermek-klinika vezetőjének bátor fellépéséről a gettópadok ellen. Mint ismeretes, a professzor kijelentette, hogy amíg érvényben van a lengyel alkotmány, addig nem lesznek gettópadok az ő klinikáján. Ezzel kapcsolatban olyan incidens történt gyermek-klinikán ami egyedül áll az egyetemi kilengések történetében. Dr. Altermann asszisztens műtétet akart végrehajtani egy gyermekben. A gyermek már a műtőasztalon feküdt, a sebész gumikesztyűjét és maszkját is felvette már, hogy hozzáálljon az operációhoz, amikor hirtelen felszakították a műtőterem ajtaját és nemzeti demokrata diákoknak egy csoportja rátámadt a sebészre. Dr. Altermannról leszakították a maszkot és botokkal véresre verték őt. A huligánok így kiáltottak: „Egy piszkos zsidó nem operálhat Lengyelországban.”

A betegek és a klinikai személyzet körében óriási pánik keletkezett. Sok ápoló-

nővér eszméletlenül összeesett. A legnagyobb izgalomban érkezett a helyszínre Michalovicz professzor, a klinika igazgatója és felszólította a támadókat, hogy azonnal távozzanak a klinika épületéből. Ezután a közoktatásügyi minisztériumba sietett, ahol a legnagyobb felháborodás hangján emelt panaszt a brutális támadás ellen és biztosítékokat követelt arra nézve, hogy hasonló kilengések nem fognak megismétlődni.

Lengyel professzorok a gettópadok ellen

Michalovszki professzor példáját egyébként más egyetemi tanárok is követték. Kotarbinszki professzoron kívül, aki előadásában kultúrsegénynek minősítette a gettópadokat, Czarnovszki professzor, a szociológia tanárai s hasonló magatartást tanúsított a gettópadok rendszerével szemben. Amikor előadása alatt az antiszemita diákok kiabálni kezdtek, hogy a zsidók a baloldali padokba üljenek, a professzor felháborodás és izgalom hangján kijelentette, hogy amíg egyetemi tanár, nem fogja tűrni a gettópadok bevezetését az ő előadásán. Felszólította a zsidó diákokat, hogy foglalják el az összes szabad helyeket, tekintet nélkül azoknak számjeleire.

Lemondott a lengyel egyetem rektora

Kulzinszki professzor, a lengyel egyetem rektora lemondott rektori méltóságáról. Az egyetemi tanács egyelőre nem fo-

gadta el lemondását. Kulzinszki professzort a lengyel egyetemen történt zsidó-ellenes kilengések indították arra, hogy benyujtsa lemondását. A rektor megtagadta ugyanis az antiszemita diákság azon követelését, hogy a lengyel egyetemen is vezessék be a gettópadokat és ennek következtében sorozatos kilengésekre került sor. A rektor összehívta az egyetemi tanácsot, hogy megtegyék a szükséges büntető intézkedéseket a nemzeti demokrata diákság ellen. Amikor látta, hogy a tanács egyes tagjai ellenzik ezeket az intézkedéseket, lemondott. Kulzinszki rektor ellen gyűlöletes hangú röpiratokat osztogattak az antiszemita diákok, mert a gettópadok bevezetése ellen foglalt állást.

A vegytani fakultáson Suchard professzor előadása alatt a nemzeti demokraták megtámadták a zsidó diákokat, akiket

vasbotokkal súlyosan bántalmaztak. Három zsidó diák oly súlyosan megebesült, hogy kórházba kellett szállítani őket. Abraham Brunwasser nevű diákat megoperálták. Állapota életveszélyes.

A zsidó szülők bátor magatartása

A varsói kereskedelmi iskola zsidó tanulóit felfüggesztették az iskolai hatóságok az iskolalátogatás alól, a gettópadok elleni tiltakozó sztrájk után. Az iskola igazgatója beidézte a szülőket, akiknek kijelentette, hogy hajlandó újból felvenni a zsidó tanulókat az iskolába, de csak azzal a feltétellel, ha alávetik magukat a pedagógiai tanács rendelkezéseinek. A szülők erre kijelentették, hogy a zsidó tanulók nem fognak engedelmessé válni olyan rendelkezéseknek, amelyek sértőek lesznek a zsidóságra nézve.

Capitolban!

MARLENE DIETRICH
világsikere, az
ANGYAL

Angol minisztertanács foglalkozott a benemavatkozási bizottságban felmerült akadályokkal

Csend a spanyol frontokon. Egymillió dollár amerikai gyorssegély a valenciai kormányoknak

London, november 2. A benemavatkozási tenni való hadműveletek. Albizottság ülését ma délutánra halasztották. Neville Chamberlain minisztertanácsban említkölt, amely a benemavatkozás alkalmazása útjában felmerült akadályokkal foglalkozott.

Londoni jelentés szerint az Egyesült Államok szakszervezetei tanácsa egymillió dollár gyorssegélyt szavazott meg a valenciai kormány részére, mely összeget főleg a hadiárvek téli ellátására fogják fordítani.

Mint Barcelonából jelentik, a városban lakó francia alattvalókat falragaszokon hívták fel, hogy hagyják el a várost, mert lakóhiány miatt szükség van a város lakói számának leszállítására.

A Stefani jelenti Bernből, hogy azt a hirt, miszerint Davos Canton és Grison kantonokban nemzetközi vörös segélyszervezet működne, amely önkénteseket toboroz Spanyolország számára, megerősítik. Az önkéntesek nagyrésze osztrák, lengyel, cseh, magyar és más nemzetiségűek voltak. A vezetőik ellen eljárás indult.

Mint Salamancából jelentik, a nemzetiek vezérkarának tegnap esti közleménye szerint a különböző frontokon nem történtek jelentős változások.

A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül idült székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségben szenvednek, igyanak reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferec József” keserűvizet, met ez az ideális hasznosító összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

Grün Sámuel emlékére

Meghalt Grün bácsi! — e hír hallatára a hátszegi zsidókkal együtt sok-sok erdélyi cionista és még több chaluc, akik még itt vannak és akik már Palesztinában dolgoznak, úgy érzi, mintha egy közeli rokon, egy drága jóbarát ment volna el, aki nagyon közel állott hozzánk és akinek elmúlása fáj.

Grün Sámuel nem volt ugynevezett vezérférfi, nem volt sem elnök, sem politikus. Egyszerű ember volt, akiben meleg zsidó szív dobogott és ez a ritka emberszív tette őt népének szerelmessé. Nagyon szerette a zsidó népet és rajongott Cionért. Ez a rajongás nem vakbuzgóság, nem pusztán imádság és lelkesedés szölem volt, hanem mindennapi, áldozatos tetteknek szüntelen, soha meg nem szakadó, el nem lankadó gyakorlása.

Grün Sámuel az ő egyenes, tiszta gondolkodásával a végső konzekvenciáig vette le a cionista lét, a személyes megvalósítás értelmét. Gyermekéből chalucokat nevelt, holott jómódu polgár volt s cionizmusa chaluci cionizmus volt, amelynek középpontjában a chaluci ifjúság iránti odaadó, áldozatkész szeretet és együttérzés volt.

A Barisszia önálló hátszegi chalucatelepe, amelyről tegnapi számunkban közöltünk színes riportot, nagy mértékben Grün bácsi buzgalmanak és ügyszeretetének köszönheti létét és mi sem jellemzi jobban őt, mint az, hogy valahányszor vita vagy ellentét támadt a polgári élettel szakított és a munkáseletre átrétegeződött chalucok és a felnőtt cionista polgárok között, Grün bácsi mindig a fiatalok mellé állott.

Mesélik, hogy amikor először járt Palesztinában, első útja Gederára, az ott élő erdélyi chalucokhoz vezetett és amikor együtt látta az erdélyi barrissziánusokat, akik szem előtt nevelődtek fel chalucokká, ingujjra vetkőzött és örömeiben táncra perdült.

Grün Sámuel azonban minden tekintetben tevékeny zsidó volt és nem volt a hátszegi zsidó közéletnek olyan megnyilvánulása, amelyben ő ki ne vette volna részét, akár jótékonyaságról, akár hitközségről, akár iskoláról volt szó.

Halálát családján és rokonain kívül az egész hátszegi zsidóság, különösen a hátszegi chalucok, az Aviva Barisszia egész szervezete és minden erdélyi cionista, aki ismerte őt, fájó szívvel siratja. (4)

Dr. Szinetárné
Mme ILLA

külföldi tanulmányutjára hazaérkezett.

KOZMETIKA.

kezeléseit megkezdte.

Tanítványok kiképzése.

Csuj, P. M. Viteazul 39. I. em. Tel. 18-09.

SPORT

Románia készül a londoni asztalitenisz világbajnokságra

A román asztaliteniszszövetség Vladone után megkegyelmez Panelh és Goldbergernek is

Cluj, november 2. (Az Uj Kelet tud.) Aligha merült a feledés homályába az a botrány-széria, amely Romániának a tavalyi bádeni asztalitenisz világbajnokságon való szereplését kísérte. A küldetést megelőzőleg Morariu Albin, akit a szövetségi kapitányi teendők ellátásával bíztak meg, lemondott tisztességéről, lemondását egyes játékosok lemondása követte és ennek következtében Románia nem a legjobb csapatával vett részt a világbajnoki versenyen, ahol a körülményeknek megfelelőleg azonban elég jól szerepelt.

A világbajnoki versenyt követően az asztaliteniszszövetség súlyos büntetéseket osztott ki az általa bűnösöknek vélt játékosokra. Így Paneth Vilmost, a Haggibor játékosát két évi felfüggesztésre, Vladona Victort, aki a világbajnokságon való részvételét megtagadta, egy évi felfüggesztésre, míg Goldberger Lászlót a szövetség rágalmozása miatt ugyancsak egy évi felfüggesztéssel büntette.

Időközben, minthogy az idei londoni világbajnokság dátuma közeledik, a szövetség mindenekelőtt is Vladone büntetését felfüggesztette, illetve a játékost kegyelemben részesítette, aki azóta szorgalmasan készül a világbajnoki versenyre, mint a román válogatott egyik jogos jelöltje. A továbbiakban a szövetség módját ejtette, hogy Morariu Albin, aki lemondása után teljesen kikapcsolódott az asztaliteniszéletből, ismét megnyerje. Ez sikerült is, minthogy Morariu megkapta anyagi követeléseit egyrészt és elfogadta a kolozsvári kerület elnöki tisztjét. Ugyancsak szó van arról is, hogy a világbajnokságra utazó román válogatott játékosokat Morariu tartsa szemmel és az ő irányítása mellett készüljenek a londoni versenyre.

Ahhoz azonban, hogy az előkészületek ne zavarja a mult megmérgezett atmoszférája, szükség van arra, hogy a még mindig felfüggesztés alatt levő két játékos, Paneth Vilmos és Goldberger László büntetését is hatálytalanítsák annál is inkább, mert Panethre feltétlenül szükség van a román válogatásban. Egyébként is a megbüntetett játékosok közül Paneth a legkevesebb bűnös, mert ha el is követte a terhére írott feylemsértést, a világbajnokságon való szereplésével a legkevesebb sem érdemelte ki a leg-súlyosabb büntetést.

Felülős bucaresti körökből nyert értesüléseink szerint ezt a szövetség vezetői is belátták, éppen ezért a közeli napokban napirendre fog kerülni Paneth büntetése, akivel egyidejűleg minden valószínűség szerint Goldbergerrel is szó lesz. Biztosra vehető, hogy rövid időn belül, Paneth büntetésének felfüggesztésével a Goldberger büntetésének hátralevő részét is elengedik és mindkét játékost kegyelemben részesítik.

Franciaország felvételét kéri a Közép-Európa Kupába

Bécs, november 2. A Közép-európai Kupa Bizottságához kérték érkezett a párizsi Racing Club részéről, amelyben a francia csapat kéri felvételét a küzdelembe. A bizottság a kérelem nem foglalkozhatott, minthogy egyesület nem kérhetik felvételüket, erre csak az illető ország labdarúgószövetségének van formai joga. Ilyen értelmű válasz ment a párizsi egyesületnek, amely nem kétséges, kérését ezuttal a francia szövetség útján fogja a KK konferencia elé terjeszteni.

A terv közeli megoldására nincs lehetőség, Franciaország bevonulása a KK küzdelembe azonban aktualitást nyert. Tekintettel pedig a francia labdarúgás mai fejlettségére, a KK küzdelem csak nyerhet, ha abba egy, vagy két francia együtttest is belevonnak.

Ausztria labdarúgóspórtjának erőteljes átszervezését határozta el az osztrák szövetség

Bécs, november 2. Az osztrák labdarúgóspórtot ért legutóbbi sorozatos kudarcok az osztrák szövetség vezetőit komoly gondolkodásba ejtették. A szövetség vezérkara úgy látja, hogy az osztrák labdarúgás egyre lefelé ívelő vonalát ma még fel lehet tartani.

Sorozatos ülésen foglalkoztak az osztrák labdarúgó sport problémáival és a sportélet erőteljes átszervezését határozták el.

Mindenekelőtt is elhatározták, hogy négy válogatott csapatot állítsanak össze, amelyek mindenikét szerepeltetni fogják. Az A) csapat fogja Ausztriát a nemzetközi küzdelmekben képviselni, de ugyanazon napon szerepeltetni fogják megfelelő ellenféllel a B) válogatottat is. A továbbiakban C) válogatott megteremtését határozták el, amelyet a vi-

déli és másodosztályú játékosokból állítanak össze. A C) válogatott évente négy-öt mérkőzést fog játszani. Végül kimondták, hogy D) válogatott néven megteremtik az ifjúsági válogatott keretét, amelyet ugyancsak állandóan szerepeltetni fognak. Az ifjúsági válogatott, amelybe csak 18 évig vesznek be játékosokat, a C) válogatott szereplése alkalmából fog előmérkőzést játszani.

A terv révén reméli az osztrák szövetség, hogy az osztrák labdarúgás erősen megtépázott tekintélyét régi nivójára állíthatja vissza.

A labdarúgószövetség mondja ki az utolsó szót a kizárt Craiovan ügyében. Bucurestiből jelentik: A Craiovan sportegyesület, amely Román Kupa mérkőzésén nem jelent meg és ezzel a legszigorúbb szankció, a kizárás alkalmazására szolgáltatott okot, nem lehet még véglegesen a sportéletből kizártnak tekinteni. Az ügyben az utolsó szót a labdarúgószövetség tanácsának legközelebbi ülése fogja kimondani. Addig is a Craiovan tovább játszik a B) ligában.

BZINHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

3:1 a szerelem javára

— Az idei évad döntő sikertű revüoperettje —

Változatlan érdeklődés és növekvő siker mellett kerül esténként színré Abraham Pál gujából bombasírt aratot revüoperettje, a 3:1 a szerelem javára. Valóságos lázba hozta ez a revü a színházlátogató közönséget, s az operett minden előadására valóság-gal elkapkodják a jegyeket. Ilyen sikerre

hosszu évek óta nem volt példa. Csütörtökig kerül egyelőre színré a 3:1 a szerelem javára. A nagyszerű revü egy hét alatt tízszer kerül színré s bizonyos, hogy még az új esztendő előtt elérkezik első jubileumához, a 25. előadáshoz. Aki még nem látta siessen megnézni ezt a csodarevüt.

Különös szerelem

— Steve Passeur nagyhatású színműve —

Feszült várakozás és óriási érdeklődés előzi meg a színház péntek esti prózáj bemutatóját, Steve Passeur érdekfeszítő és hatalmas sikerű darabját, a Különös szerelem. A Különös szerelem egyike azoknak a daraboknak, amelyek a maguk tufutott levegőjükkal, lenyűgöző és megrendítően érdekes cselekményükkel az első jelenetből az utolsóig lebilincselik a nézőt. Steve Passeur, a világhírűv vált szerző olyan problémát dolgoz fel darabjában, amely szinte teljesen egyedül áll a színműirodalom terén. Az írők örök és elvitatlan motívuma, a szerelem a fő mozgató erő ebben a darabban is, de ez a szerelem olyan formában nyilatkozik meg és annyira távol áll szinte minden olyan

érzéstől, amelyet a fenti néven ismerünk és emlegetünk, hogy a darab végén a néző megdöbbenve, elfúló lélegzettel kérdi önmagától: ilyen is létezik? Ilyen pokoli szenvedélyektől háborgó szív és ilyen emberek, akik így tudnak egyszerre gyűlölni és szeretni.

Megdöbbenően izgalmas előadást és élményt jelent a Különös szerelem, amely színláznak és publikumnak egyaránt szenzáció. A színház prózái együttese nagyszerű szereposztásban hozza színré a Különös szerelem, melynek főszerepeit Harmath Jolán, Erényi Böske, Rajnai Elli, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Deésy Jenő és a darabot rendező Szabados Árpád játsszák.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szerda fél 9: 3:1 a szerelem javára. (Heted-szer.)

Csütörtök fél 9: 3:1 a szerelem javára. (Nyol-cadszor.)

Péntek fél 9: Különös szerelem. (Steve Passeur világhírű színműve Barsányi Zolt fordításában, a magyar bemutató előadásokkal egyidejűleg! Főszereplők: Harmath Jolán, Erényi Böske, Lantos Béla, Tóth Elek, Szabados Árpád, Mészáros Béla, Deésy Jenő, Rendező: Szabados Árpád. Premier bélet 11. szám.)

Szombat d. u. 4: Solness építőmester. Ifjúsági előadás, kizárólag az iskolák részére.)

este 9: Sidy Thal jiddis társulatának vendégjátéka: A kincs. (Salom Alejchem zenés vigjátéka.)

Vasárnap d. u. 4: Sidy Thal társulatának vendégjátéka,

d. u. fél 7: Deilla (Molnár Ferenc óriási sikerű vigjátéka, rendes helyarákkal, a premier diadalmas szereposztásában.) este 9: Sidy Thal társulatának bucsu-előadása: Színház lángokban. (I. Sternberg grandiózus revüje. Max Halm zenéjével.)

Hétfő fél 9: Különös szerelem. (Rendes bélet 11. Irodalmi bélet 6. sz.)

A ROMÁN OPERA MÜSORA:

Szerda, november 3: Mártha.

Péntek, november 5: Aida. (Aurel Tripon tenorista vendégfelépítésével.)

Szombat, november 6 (iskolák matiné): Cigánybáró.

Vasárnap, november 7 (este): Parasztbecsület és Bajazzók.

Hétfő, november 8: Vigözvegy.

SELECT MOZGO MÜSORA:

Hétfő, kedd, szerda:

Borzalmak völgye. Végig színes, izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Georg Brent, Beverly Robertes.

MUNKAS MOZGO MÜSORA:

Hétfőn, kedden, szerdán

3, 6 és 9 óraor Kolozsváron utoljára: A páluccai fiúk. Molnár Ferenc világhírű regénye filmen. II. AZ 1-es számú közellenség. Izgalmas gangster dráma. Fősz.: Lionel Barrymore, Chester Morris és Jaan Arthur. III. Journal.

ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma, kedden egy rendkívüli esemény színhelye lesz! A francia filmgyártás gyöngyének bemutatója! A vörös éjszakák.

Tolsztoj „Elő halott” című regényének filmváltozata. Signoret utolsó filmje. Partnerei: Victor Francen, Gaby Morlay. Journal.

URANIA MOZGO MÜSORA:

Hétfő, kedd, szerda:

Hetedik menyország. Simone Simen könnyűkék megható filmje. Partnere: James Stewart.

CAPITOL MOZGO MÜSORA:

Világsiker! Egy asszony különös története, az Angyal. Marlene Dietrich az asszony, Herbert Marshall a férj és Melvyn Douglas a szerető. Irta: Lengyel Menyhért. Rendezte: Lubitsch Ernő. Jegyek elővételben. Számozott helyek.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
BERKOVITSNÉ
(Oradea) orth. kóser étterme
(a baia marei rabbi hechsere)
BUCUREȘTI,
Str. Lipsani 7. Telefon: 462-91.
Socec hátmögött. Postavámmal szemben.
Elsőrangú erdélyi konyha!

RÁDIÓ MÜSOR

Szerda, november 3.

București, 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Hírek, lemezek. 14.10: Zenekar. 15: Előadás. 18: Szórakoztató zene. 19.10: Zenetörténeti előadás. 20.10: Mandolin zenekar. — 20.40: Felolvasás. 20.50: Benoni Szergiusz énekel. 21.20: Lemezek. 22: Lemezek. 22.30: Hírek. 22.45: Tarka lemezek. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Ének. 13.45: Hírek. 14: Zenekar. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltára. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 18.20: Tárogató cigányzenével. 20.30: Tannhauser, dalmú az Operaházból. 21.30: Hírek. 22: Hírek. 24.15: Hírek francia és olasz nyelven. 24.25: Jazz. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19: Cigányzene. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Felolvasás. 21: Szalonzene. 22.20: Hírek, lemezek.

Bécs, 8.10: Könnyű lemezek. 17.05: Táncczene. 18.30: Dalok. 22.55: Táncczene. 23.20: Táncczene.

Vasó, 19.10: Könnyű lemezek. 20.20: Lengyel altatódal. 21: Énekesek lemezei. 22: Zongoraverseny. 23.15: Táncczene. 24: Könnyű zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy sor 2 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Legkisebb apróíródtása 20 lej. Alkalmazásoknak 26 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portóból meg mellékelve van.

Harmadéves egyetemi hallgató, gyakorlat insturktor, latinban jártas, emi és középiskolai tanulókat bármely tantárgyból előkészít. „Alaposan tanít” jellegre a kiadóba.

A Mussa hölgyfodrász cégnél nagy árkedvezmény rövid ideig. Használja fel a kedvező alkalmat. Villanyondolálás (d. e. fél 10-ig és d. u. 4-ig) 200 leittől, hajfestés 180 leittől, szőkítés, javítás 95 leittől, viziondolálás 25 leittől, vasondolálás 20 leittől, hajvágás 20 leittől.

Szómebudák 3800 lejtől részletfizetésre is kaphatók. Atalakítások, gallérozások a legújabb bécsi modellek szerint készülnek Bixen-spanner szörmszalomban Regele Ferdinand 3.

Mielőtt női és gyermekkabát, ruha és kalapszükségletet beszerezne, látogassa meg a legolcsóbb árairól közismert JUNO női konfekcióruházat. Főpostával szemben. Regele Ferdinand 25. Economia öt havi részlet.

Fogyóvosi lendelő, elegánsan berendezve, jól bevezetve, nagy praxissal haszonrészesedéssel vagy bérbé vehető. Ajánlatokat „Nyugodt egzisztencia” jellegre a kiadóba kérek.

ויור וזכור פר זמארט שיטתן מלמד איי נאחמען וואנדערקאסט קווארטיר לעי 1200 Comunitatea evrească Iclod, jud. Someș.

Román-német levelező állást keres déltűntára, esetleg óralevelezést vállal. Cimeket a kiadóba kér.

Eladók egész finom kiviteit kombinált székények, hálószoba, modern fotel, recámie. Műasztalos, Str. David 3.

Hegedűni tanítók kezdőket és haladókat, lelkiismeretesen, felelősség mellett. Schwartz Baba, Str. Iorga 12, földszint 4.

Különbejárati, elegánsan bútorozott szoba, földszobával komoly uriembernek központban kiadó. Cim a kiadóban.

Csemegetizletbe jömegejelenésű kisasszonyt keresek. El szakmában jártas előnyben. Teljes ellátás és fizetés. Ajánlatokat: „Csemegetizlet” jellegre a kiadóba.

SZERDA, 1937. NOVEMBER 3.

HI

Órák és

A párizsi világké látogatott, ahan nagygyűtemény, mel föl a régészek egy és most ezerszámra három régi óra kör Harun Al Rasid óra Nagy Károlynak a teszen vizitőről van ből készített mest alkalmazott rá, mel a lepergő víz moz Minden óra leforga golyó ütődik egy mely kiveri a megkítés után az óra e szí iovaalak lép e és megint eltűnik. A óra eredeti mo kiállítás. Ennek az Strassbourg városát szitójét annakidején hogy más városban alkotni. A modell fe szerkezetével a m esodálta be ejti. Itt Napkirálynak híres so már politikumot órán valamikor a k ható, ülőhelyzetben. megjelentek a többi hányok, hogy meg és visszatérjenek bu lyebb meghajlást 3. nek kellett végeznie Egyszer azonban az Napkirályt lesodorta adn egy angol uralk Ezért a tisztán tech a francia kamarilla szitójét, Bordeaux me dőre a Bestillebe zár

Oradeai szerkesztősé nek címe: Schön Dez Telefon 507.

— A dán főnörök penhágából jelentik: A utazott Belinbe.

— Időprognózis: V medves és ködös idő, v déli szél, változatlan h padék, szemerkélő es ben a fővárosban 11 fo

— A Hold rejtélyei. vizsgálo intézet szenác világot a napokban. St osilágasz matematikus pította, hogy a Hold fé ján egy új tenger kelet gen ugyan egyetlen miután a Holdon sem nem található, de mégis örök működhetnek a bo egyik hétről a másikra kilométer szélességű sz kothattak? A Holdnak van, név szerint: a Vi zék: yek Tengers. Almok kapták ezeket a neveke Hold a halál és emulási égboltozaton, vidámságn kapcsolatban beszéni: a ban tartó pezselő nappe azu dermesztő éjszaka al atosságot. Kihalt, kiá forró világ a Hold világa hogy a pályán tartó vo más hatóerő nem játszik fel fogást most halom megállapítván, hogy an utáterek nyílnaknak vag tak belsőjében vad, sze még s nem lehetetlen, h Hold is visszakapja vízét — az életet. Bejelen hogy a Hold ugynevezett megváltozott: átmé-ett és szelein a lemozta ak. Miután a megfigyelé hant a Holdra akkora t ist előidézhette volna, ak kizártnak, hogy a kú lkjéledt, belső vulkanik

STE

Str. N. Iorga (volt Zó

Találkozóhelye!
TSNÉ
Kóser étterme
(bi hechsere)
ESTI,
Telefon: 462-91.
Kávával szemben.
Egy konyha!

USOR

ember 3.

4. vidám zene, je-
szakeladás, hírek.
10: Hírek. 15: Elő-
zene. 19.10: Zenetör-
andólin zenekar. —
10: Benoni Szergyusz
22: Lemezek. 22.30:
Hírek. 23.55: Hírek.

hanglemezek, ét-
Felolvasások. 13.05:
Zenekar. 15.40: Hí-
14: Hírek. 18: Elő-
gányszenevel. 20.30:
Operaházról. 21.30:
5: Hírek francia és
1.05: Hírek.

zene. 19.30: Olasz
vadás. 21: Szalon-
zek.
17.05: Tánc-
2: Táncczene. 23.20:

20.20: Len-
22:
24: Köny-

ÉSEK

2 lej, vasgál
apróhirdetés 20 lej
szélek kedvezmény.
fizetés. Jelligés
unk, ha portóhelyeg
van.

hallgatónő, gyakor-
tárta, émi és kö-
hely tantárgyból elő-
jelligére a kiadóra.

égnél nagy árked-
nálja fel a kedvező
s (d. e. fél 10-ig és
hajfestés 180 leitől,
vizondolás 25 lei-
10, hajvágás 20 leitől.

ól részletfizetésre is
gallérozások a leg-
int készülnék Bixen-
Regele Ferdinand 3.

abát, ruha és kalap-
átogassa meg a leg-
JUNO női konfek-
zemberben. Regele Fe-
vi részlet.

gánsan berendezve,
issal haszonrészesé-
Ajánlatokat „Nyu-
a kiadóra kérek.

וייר וויסן פון
וואונדערקאסט
1200
לוד, jud. Somes.

állást keres delután
állal. Cimeket a ki-

dviteli kombinált
de-n hotel, recámie.

ököt és haladókat,
g mellett. Schwartz
szint 4.

an butofozott szoba,
embernek központ-
ban.

elenésű kisasszonyf
ártás előnyben. Tel-
latokat: „Csemege.

HIREK

Órák és századok

A párizsi világkiállítás egyik legkevesebb látogatott, elhanyagolt érdekessége egy óragyűjtemény, melyet csak most fedeztek fel a régészek egy eldugott helyiségben és most ezerszámra látogatják. Különösen három régi óra körül szemlélődnek. Egyik Horun Al Rasid órája, melyet annakidején Nagy Károlynak ajándékozott. Természetesen vízióráról van szó. Bronzszínű anyagból készített mestere s olyan számlapot alkalmazott rá, melyben apró golyó fog a lepergő víz mozgásának megfelelően. Minden óra leforgás után megfelelő kis golyó ütődik egy harangszerkezethez, mely kiveri a megkívánt számot. Minden óra után az óra elejéből tizenkét művészi lovasalak lép elő, megtartja magát és megint eltűnik. A strassburgi híres toronyóra eredeti modelljét is látni a világkiállításon. Ennek az az érdekessége, hogy Strassbourg városatyái a toronyóra elkészítését annakidején megválasztották, nehogy más városban is hasonló órát tudjon alkotni. A modell fennmaradt és tökéletes szerkezetével a mai órásművészeket is csodálatba ejti. Itt van 14. Lajosnak, a Napkirálynak híres órája is, melynek sorosa már politikumot is tartalmaz. Ezen az órán valamikor a király alakja volt látható, ülőhelyzetben. Minden óraütéskor megjelentek a többi európai fejedelmek és királyok, hogy meghajoljanak Lajos előtt és visszatérjenek buvóhelyeikre. A legmélyebb meghajlás 3. Vilmos angol királynak kellett végeznie a mester jóvoltából. Egyszer azonban az óra rugója eltört, a Napkirályt lesodorta trónjáról és pontonán jax angol walkorda lábai elé vetette. Ezért a tisztán technikai „csínytevésért” a francia kamarilla elfogatta az óra készítőjét, Bordeau mestert, és nyolc esztendőre a Bestillebe záratta.

Oradeai szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk címe: Schön Dezső, Stf. Millerand 4. Telefon 507.

A dán trónörökös pár Berlinben. Koppenhágából jelentik: A dán trónörökös pár elutazott Berlinbe.

Időprognózis: Változó légnyomás, nedves és ködös idő, változó felhőzet, enyhé déli szél, változatlan hőmérséklet, enyhe csapadék, szemerkélő eső fo-májában. Ma délen a fővárosban 11 fokot mértek.

A hold rejtélye. A columbiai csillagvizsgáló intézet szenzációs hírrel lepte meg a világot a napokban. Stepheard, az ismert csillagász matematikus kétségkívül megállapította, hogy a Hold felénk fordított tányérján egy új tenger keletkezett. Ebben a tengerben ugyan egyetlen csepp víz sincsen, miután a Holdon sem légtér, sem csapadék nem található, de mégis sejtelmes, milyen titkos erők működhetnek a bolygó felszínén, hogy egyik hétről a másikra egy legalább is száz kilométer szélességű száraz tengeröblöt alkothattak? A Holdnak több ilyen „tenger” van, név szerint: a Vidámság Tengere, Veszélyes Tengere, Almok Tengere stb. Honnan kapták ezeket a neveket, nem tudni, mert a Hold a halál és elmúlás igazi jelképe az égboltozaton, vidámságról sem lehet vele kapcsolatban beszélni: a két hétig egyfolytában tartó perzselő nappal és ugyanilyen hosszú dermesztő éjszaka alkotják rajta a változatosságot. Kihalt, kiszáradt, dermedt vagy forró világ a Hold világa, s eddig úgy hittük, hogy a pályán tartó vonzóerőn kívül semmi más hatóerő nem játszik rajta szerepet. Ezt a felfogást most halomra dönti Stepheard, megállapítván, hogy amely bolygó felszínén kráterek nyílnak vagy tűnhetnek el, annak belsejében vad, szeszélyes erők vannak még s nem lehetetlen, hogy egyszer majd a Hold is visszakapja vizét, növényzetét s ezzel — az életet. Bejelenti még a csillagász, hogy a Hold ugynevezett Kopenikus-krátere megváltozott: átmérete jelentősen kisebb lett és szélein a lemorzsolás jelei mutatkoznak. Miután a megfigyelés tartama alatt nem ruhant a Holdra akkora meteor hogy a változást előidézhette volna, némelyek nem tartják kizártnak, hogy a különös égitesten egy ajjéledt, belső vulkanikus erő dolgozik.

Eddig 55.000 vagon búzára adtak kiviteli engedélyt. Bucurestiből jelentik: A f. évi termésből eddig cca 55.000 vagon búzára adtak kiviteli engedélyt. A már exportált mennyiség 38.000 vagonot tesz ki. Másrészt újabb kiviteli engedélykérek is érkeztek be a hivatalhoz.

Német gazdasági delegáció Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap este német delegáció érkezett a fővárosba. A kiállítási tagjai Wohltat német gazdasági miniszter vezetésével a román-német gazdasági és fizetési egyezmény újában felmerült nehézségek elhárításáról fog tárgyalni.

Roosevelt teát ad a Fehér Háznál. Windsor hercegi palatiumára. Washingtonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Windsor herceg és hercegné november 11-én Roosevelt enőket vendégei lesznek a Fehér Háznál. Az enők teát fog adni a hercegi palatiumban. Roosevelt nem lehet jelen, mert éppen előadási körúton van az Egyesült Államokban és azt nem mondhatja le.

NAGYVASAR.

Ilyenkor tudjuk meg, hogy menthetlenül itt az ősz, amikor egyszerre a reggeli közből kibontakozik a vásár körvonala. Addig áltatjuk magunkat. Igyekszünk kis-kabátban járni, ha lehet kalaplevőve élvezzük a déli napot és azon is törjük a fejünket, hogy talán ebben az esztendőben mégis elveszti utirányát az Ősz.

Aztán egyszerre rávrradunk a vásárra és legyőzve hajtuk meg fejünket, mint a fatalista a végzet elkerülhetetlen bekövetkezése előtt. A vásárra utoljára fellobban még a nyár hangulata. Elfogódottan téngfergünk a Tower jelenetét átvedlett utcákon és a tarka képpé olvadó ember-és áruhullámban luciferi csapongó jökevdvel hallgatjuk a jellegzetes sipok és harmónikák kakofóniáját.

Válami ősi nomád ösztön lesz urrá az emberen, az árku mögött szekereken és szálmákon meghuzódó árusok láttára, amint paradicsomi elégedettséggel majszolják a hagymával körített szalonát és kenyereket. Egy-két napra szinte elfelejtjük napi gondjainkat, a házbért, a fizetést és a kormányválságot. Gondtalan gyermekeként ödöngünk a mézeskalászszelekvő kitömött bábuk és talmi gyöngyök sajtáságos világában és véletlenszerűen nékül bámulgatjuk meg a szivárványos pántlikákat és ócsa csipkéket.

Valahol a tömegben ráakadunk a kokettül forgoló Evákra, akik a Luciferek és Adámok pergőtüzében válogatnak a mesterial s'került Tower jelenet felhalmozott kincseiben. Régi ismerősökként üdvözöljük a sorjában kirakott bekecsket, süti-keket, bakancsokat, az égetett edényeket és a díszesen felszermézt kábatokat, amelyek valami egészen különös varázssal hatnak ebben az őszuti hangulatban.

Két napra felvidulunk. Két napig utánunk a reneteg üdönség és mégis régi hangulatot keltő forgatagban, hogy aztán ismét a hétköznapiakra ébredjünk és elveszítjük a talmi gyöngyök és pántlikák ártatlan örömeit. (H. E.)

A katowiczi acélművek gépházában felrobbant egy generátor. Varsóból jelentik: A katowiczi acélművek gépházában ma felrobbant egy generátor. Ötszáz méternyi körzetben minden ablak betört. Három munkás súlyosan megsebesült, négy könnyebb sebesülést szenvedett.

Nagy áradások Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Az utóbi napok felhőszakadása számos helyen áradásokat okoztak. Jaa Hafinál 9 beduin fulladt meg, a Szináj-sivatagban 5. Egy beduintábot teljesen elborított az ár. Ötven család vált hajléktalanná, állataik elpusztultak. A kormány orvoságot küldött az árvízkarosultaknak. Tel-Aviv mélyenfekvő külvárosai viz alá kerültek.

Véget értek a newyorki főpolgármester-választás bevezető harcai. Newyorkból jelentik: A főpolgármester-választás bevezető harcai véget értek. A választási kampány La Guardiát, az eddigi polgármestert, a republikánus párt jelöltjét és Jeremiah Mahoney demokrata jelöltét állította szembe. A rendőrség csendkívül intézkedéseket tett a nerd fenntartása érdekében, tekintettel a harc hevességére. Tegnap este hatalmas arányú razzliát tartott a rendőrség és számos gengsztert fogott el, akiket a szavazás tartalmára zár alá tesznek. 2000 olyan egyén ellen le tartóztatási végzést adtak ki, akik álnév alatt akartak szavazni.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Felemelték a munkások fizetését Szovjet-Oroszországban. Moszkvából jelentik: Ma hozták nyilvánosságra a népbiztosok tanácsának azon rendeletét, amely felemeli a gyári és üzemi munkások fizetését. Az intézkedés azon munkásokra vonatkozik, akik eddig a legkisebb illetményeket kapták. Az emelési különbözet havi 50 millió rubelt tesz ki.

Sorkatonaságot küldött Olaszország Líbiába. Londonból jelentik: Római távirat szerint a Líbiába küldött csapatok a 60, 61, 62 és 63. rendes sorkatonaság ezredeiből kerültek ki. Minden ezred egy-egy motorizált század felett rendelkezik.

Ertesítés. Mindazok, kiknek a Rapid szindikátus által kibocsájtott fizetett vagy ingyeren bérletük van felkéretnek, hogy bérleteiket a Grup II által is bélyegeztessék le, mert csak ebben az esetben utazhatnak a Grup II. autóbuszain. Rapid Grup II., Regele Carol II. No. 59.

„FEMINA”

Ertesíti az 1. t. hölyközönseget, hogy megérkeztek a legújabb bécsi és párizsi őszi és téli női átmeneti, téli kabát és ruhamodelljei. Nagy választék iskolás-lányka kabátokban. Ócsó, szolid árak. OLUI, Str. Memorandului 1.

A kolozsvári Újságírószervezet irodalmi törvényszék-ciklust rendez Erdélyi írók műveiből. A Romániai Népkisebbségi Újságírószervezet kolozsvári csoportjának kulturbizottsága Erdélyi írók közérdeklődést keltett műveiből irodalmi törvényszéki ciklus rendezését határozta el. Az első irodalmi törvényszéki tárgyalást november hó közepén fogják megtartani. A vádat és a védelmet a legfelkészültebb írók, illetőleg újságírók fogják előadni.

400 vagon román gabona a valenciai kormányhoz. Bucurestiből jelentik: A büntető törvénykönyv értelmében 400 vagon különböző a valenciai kormányhoz szánt gabonamennyiségekkel megrakva utnak indult Galatiából.

Tulságosan vérmes emberekkel, kivált-kép akiknél az igen nagy nedvűsság mindenfelé kellemetlen tünetet, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete, gyakran jelentkezik, kitűnő hatással szokott járni, ha három hétig naponta raggal, égygymorra egy pohár természetes „Fe'enc József” keserűvizet isznak. Kéredze meg orvosát.

Be fogtak vonni több választási jelet. Bucurestiből jelentik: A Timpul szerint tekintettel arra, hogy igen nagyszámú választási jelengedélyezési kérelmek érkeztek be, az igazságügyi minisztérium mellett működő bizottság vissza fogja vonni több olyan párt jeleit, amelyek az utóbi években nem vettek részt a választásokon, vagy amelyeknek mivel fuzionáltak ninosen szükségük azokra.

Hatalmas vihar dühög Milano környékén. Milánóból jelentik: Val Bormida vidékén hatalmas vihar dühög. Számos helyiség került víz alá. Több hídát elmosott az ár, a telefon és táviróponák káldótek. Embesáldozatai is vannak az árvíznek.

Két lejjel felemelik a cukor árát. Bucurestiből jelentik: A Tempo mai számában ezeket írja: Az iparügyi bizottság befejezte munkálatait a cukorra és a cukor árának felemelése kérdésében. A bizottság határozatának megfelelően a cukor árát felemelik két lejjel kilogrammonként. A bizottság határozatát Valer Pop miniszter elé terjesztik, aki azt véglegesítés céljából a kormány gazdasági bizottsága elé terjeszti.

Élesztő
Különböző minőségben készült
KLEIN
szociálistárogatóban SEINI, jud. Saturnare.

A kolozsvári Zsidó Kórház-egyesület szilágyosmlyői propagandaülmése

A kolozsvári zsidóközköz-házegyesület vezetősége okt. 31-én vasárnap Szilágyosmlyón az ottani kó házegyesületi kerület újjászervezésével kapcsolatban gyűlést tartott, melyen a város zsidóságának minden rétege jelen volt. Az a meleg fogadtatás az a megértés és áldozatkészség amellyel Somlyó közönsége a központ kiküldöttét fogadta, minden fáradságukot megjutalmazta őket, mert látták, hogy az az ügy, melyért do'goznak, a zsidóság szívéré, érdeklődésére mélyen belevésődött.

A gyűlést dr. Keller Samu hitközségi elnök üdvözlő szavai nyitották meg, melyek-e dr. Sebestyén József válaszó't. Kifejtette, hogy mit alkotott az egyesület a lefolyt tíz év alatt és működésükre nem felmentést kér, hanem további támogatást, hogy az égetően szükséges kibővítést mielőbb végrehajthassák. Kishitűségnek nincs helye, amikor a szegény betegek és általában a zsidó közegészségügyi tetteket vár. Dr. Roth Marcel egyetemi m. tanár a zsidóság mai helyzetét a tengeri viharoktól fenyegetett hajóhoz hasonlítja, amelyen a vezetőinek, közöttük a zsidó orvosoknak is a feladata van a helyük. Ezért vesznek részt az orvosok is a propaganda munkájában. A kórház mai helyzetében felmerül az a kérdés: lenni, vagy nem lenni? és a kórház kibővítése o'y sürgős, hogy ennek elhanyagolása majdnem annyit jelent, mint a megievt is kockáztatni. Minden nép az intézményeiben él. Ezek mentik át a nehéz időkön, ezek segítségével lehet a viharvert hajót biztonságba hozni s elvárja, hogy ebben a ténykedésben mindenki hozzájáruljon a maga áldozatát, amelyekkel a zsidóság életerejét fokozzák, jobb jövőjét megalapozzák. Dr. Homburg József a világ zsidóságának mai helyzetéből kiindulva, megállapítja, hogy sok országban a zsidóság egyedül mentése, erkölcsi támasza azok az intézmények, amelyeket jobb időkben megalkottak és hasonló alkotások a hívja fel az Erdélyi zsidóságot. Csak fanatizmusos menő lelkesedés alkothat maradandót és csak az a miénk, amit magunk o'ejéből magunknak alkottunk. A zsidóház ház nélkülözhetetlen pillére a zsidó közéletnek és kéri ennek a gyönyörű intézménynek a részére mindenki támogatását. Dr. Keller Samu köszönetet mond az illusztris vendégeknek, akik példát mutatnak arra, hogy miképp kell egy jó ügy érdekében fáradozni és indítványozza a kerület újjáalakítását azzal, hogy nem szép szavak, hanem szép tettek szükségesegek, mely kijelentését saját nagy összegű felajánlásával tesz nyomatékosabbá. A beszéd hatása alatt elhatározták a kerület újjáalakítását a megye összes zsidó hitközségeinek bevonásával és azonnal megkezdik az akciót, hogy a vagyonosabb hit-testvérek a kórház továbbépítésére alapítványokat tegyenek, viszont zsidó testületek és magánosok állandó havi hozzájárulást adjanak. A kerület elnöke egyhangulag dr. Keller Samu lett.

A kórházegyesület vezetősége értesüléstünk szerint a somlyói tapasztalatokon Erdély minden nagyobb hitközségét fel fogja keresni, hogy a kórház régi barátaival újbb összeköttetésbe lépjen és az ügynek új barátokat, támogatókat szerezzen.

TURISZTIKA

Az Erdélyi Kárpát Egyesület november hó 7-én a következő kirándulásokat rendezi:

Autokamionnal: Géczy vár és Járavölgye. Indulás vasárnap reggel 7 órakor. Jelentkezési határidő péntek este 6 óra. Részvételi díj 60-65 lej. Felszerelés: melegruha, bakancs és egy napra élelem.

Gyalog: Bükkerdő és környéke. Indulás reggel 8 órakor az egyesület székháza elől Str. Bratianu. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

STERN-féle orf. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zöldfa uca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה. כשר

UJ KELET Legújabb hírek

Eden megérkezett Brüsszelbe a kilenc-hatalmi értekezletre

Sanghajnál továbbra is sikeresen állanak ellen a kínaiak

„Sohasem volt Japánban erősebb az angolellenes hangulat, mint ma“

Peking, november 2. (Rador.) Egy japán hadoszlop megfutította a Yangcsuantól öt kilométernyire lévő kínai erőket és elfoglalta Tshin állomást a Sanghai felé vezető utvonalon. A pekingi fronton Hankeu irányában a japánok visszaverték a kínai ellentámadást és elfoglalták a Huanho vidékén Csientehtől három kilométernyire lévő hídfőket.

Egyébként, mint Shanghaiból jelentik, tegnap valóságos trópusai esők estek a város vidékén és a Szucsov folyó partjait sártengerre változtatták. Ez elősegíti a kínaiak védekezését s egyúttal nagy akadályt jelent a japánoknak. Valahányszor a japánok füstfelhők mögött próbálkoznak hidépítéssel, a kínaiak gyilkos gépfegy-

vétség vezetője Delbos külügyminiszter.

Ezzel kapcsolatban a francia sajtó ma elsősorban a brüsszeli értekezlettel foglalkozik.

A Petit Parisien szerint nincsen szó arról, hogy kényszerrel alkalmazzanak Japán ellen, hanem hogy békés megegyezés jöjjön létre. A megtörtént rendszabályok rendszere csődöt mondott az olasz-abesszin vizzály esetében és senki sem gondol annak felújítására. Az Egyesült Államok jelenléte azonban bátorítást jelent Anglia és Franciaország számára. Az Excelsior megállapítja, hogy a közve-

tités megtörténtéig a brüsszeli értekezletnek a kínai háború borzalmainak orvoslásával kell foglalkoznia tekintettel arra, hogy Kínát meglepetésszerűen támadták meg és nélkülöz minden egészségügyi felkészültséget.

Eden beszédével foglalkozva, a Le Journal megállapítja, hogy Eden olyan választ adott Mussolininak, amit egész Anglia kívánt. Eden szavaiból arra lehet következtetni, hogy ha a Chamberlain-kormány Olaszországgal szembeni jóakarata nem is szűnt meg, az angol jóakaratot nem lehet gyengeségnek tekinteni.

„Eden be akarja tömni Mussolini száját“ — írja a Berliner Tageblatt

Ribbentropot német gyarmatügyi miniszterre nevezik ki?

London, november 2. Az alsóház tegnapi ülésén Eden külügyminiszter nagy beszédet mondott, melyben hivatalosan reflektált Mussolininek a gyarmatokra vonatkozó szavaira:

A kolonialis kérdésekre eddig teljesen válaszolni — mondotta — Angliának egyedül nincs módjában, mert ez nem csak fele, de az egész Népszövetség és is vonatkozik. Nem is időszerű e pillanatban a téma, amikor sokkal közelebb fekvő kérdések várnak sürgős elintézésre. A spanyol kérdésben — folytatja — a brit birodalom utolsó lehelletéig kitart a benemavatozás politikája mellett és minden eszközzel elfogja hátrítani a gátló akadályokat. A keleti kérdést — fejezte be beszédét — a kilenc-hatalmi konferencián hozták szóba, elébe vágni az eseményeknek nem lenne célravezető.

Edennek a gyarmati kérdésben elutasító beszédét a berlini német reggeli lapok igen figyelmesen kezelték.

A Völkischer Beobachter azt hangoztatja, hogy az angol külügyminiszter nem mondott semmi újat a gyarmati kérdésben. Szavai bizonyítják, hogy nem kíván semmit sem mondani a német gyarmati követelésekkel kapcsolatban, amit nem lehet egyszerű karlegyintéssel elintézni.

A Berliner Tageblatt megállapítja, hogy Eden autokratá módon akarja az európai kontinentet vezetni és megpróbálja betömni Mussolini száját. De nem lehet azt mondani, hogy megfelelő képességei vannak a sikerhez, mert egy ilyen tevényt világos szemlelem kell megfogalmazni, hogy hatékony legyen.

A Berliner Lokalanzeiger rámutat arra,

hogy Edennek legalább egyszer annyi bátorságot kell vennie magának, hogy kijelentse az alsóházban, mi lenne a helyes felfogás a német igényeket illetően, méltó ha az a felfogás tagadó lenne, Németország tudná, mire várjon, viszont ha igenlő lenne, akkor sok felesleges vita elkerülhető lenne.

RIBBENTROPP

London, november 2. (Rador) A Daily Herald tudni véli, hogy jvon Ribbentrop londoni követet rövidesen Németország gyarmatügyi miniszterévé nevezik ki. Ribbentrop állítólag megbízást fog kapni a volt német gyarmatok helyállítására vonatkozó tárgyalások vitelére.

Felmentette a marosvásárhelyi esküdtszék a Dandea sajtópör vádlottját

Érdekes tanuvallomások az esküdtszék előtt

Tg.-Mures, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A marosvásárhelyi esküdtszék Buteanu táblabíró elnökletével tennkívül érdekes sajtópört tárgyalta tegnap. Dandea Emil, Marosvásárhely polgármestere, sajtó útján elkövetett vágalmazásait beperelte Dr. Baciu Aurél ügyvédekamarai dékán gogo-cuzista képviselőt, mert az a Drumul Drept nemzeti keresztény párt lapban 1936. júliusában cikket írt róla. Ebben a cikkben Baciu dr. azzal vádolja meg Dandea Emil polgármestert, hogy 1923 és 1926 között első polgármestersége idején a visszaélések és korrupciók egész légióját halmozta fel a városi vezetésben.

Az első tanu dr. Sebestyén Mikós volt, az előző Bermádi tanács tagja, akit otttagu bizottság bízott meg az előző rezsim visszaéléseinek kivizsgálásával. Dr. Sebestyén tanuvallomásában elmondotta, hogy Dandea Emil hatszobás lakást bérelt a Nyugdíj Palotában, amelyben az évi 80 ezer lej helyett összesen 5000 lej fizetett. Arról is tudomása van a tanúnak, hogy Dandea egy építkezéshez tég-

látakat vásárolt, még pedig a megállapított ezer téglánként 1500 lej helyett mindössze 500 lejért. A vizsgálat során az is kiderült, hogy az illetékek behajtásánál sajátmagának utaltatott ki prémiumokat a városi pénztárból. Hasonlóképpen jogtalanul vett fel huszezer lejt a költségvetés és a zárszámadás elkészítése címén, amely tudvalevőleg a városi főzámvevő hatáskörébe tartozik. Az is nyilvánosságra került, hogy az Infratirea és a Viitorul Muresului liberális lapoknak a városi tanács megkerdezése nélkül 60 ezer lej szubvenciót szavaztatott meg. A magánautóján eszközölt 72 ezer lejes javítási munkálatokat szintén a városi pénztárból utaltatta ki.

A következő tanu Bozdoc János dr. szintén azt vallja, hogy tudott a Dandea-rezsim szabálytalanságairól. Feltűnő volt Tótfalusi református esperes vallomása, aki elmondotta, hogy a református egyház ugynevezett malomperéből kifolyólag Dandea 10 millió lej büntetését fizetését vasalta ki tőlük a város részére.

EDEN

vertizet zuditanak rájuk. Az a kis japán különítmény, amelynek sikerült átkelni a folyón igen válságos helyzetben van.

Mint Tokiból jelentik, Mandzsukuo állam titkostonácsa tegnap a császár jelenlétében ülést tartott, amely egyhangulag hozzájárult azon szerződéshez, amelynek értelmében Japán lemond mandzsuri területek kivételéről és amely a Manzsukuo déli részében lévő vasúti zóna közigazgatásának módosítására vonatkozik. Az egyezményt november 5-én írják alá és december 1-én lép életbe.

Egyidejű tókói jelentés szerint a Koku-mia című japán lap azt írja mai vezércikkében hogy a japán történelem folyamán még sohasem volt érezhető erősebb angol-ellenes megnyilvánulás, mint az utolsó hónapokban. A kínai vizzály kezdetétől fogva — írja a lap — Anglia maximális diplomáciai, gazdasági, katonai és újságírói támogatást nyújtott Kínának. Ezáltal nem tartotta tiszteletben a mi országunkkal szemben fennálló kötelezettségeit. Lehetséges a japán közvéleményt megakadályozni abban, hogy ne hajoljon a Nagy-Britanniával való diplomáciai viszony megszakítása felé. A Havas azt hiszi, hogy a cikk célja nyomást gyakorolni az angol közvéleményre.

Ujabb sanghai jelentés szerint a csatlángi rektor kérésére francia különítmény szállta meg a sanghai francia koncesszió határára lévő egyetem épületét. A japánok azt állították, hogy az egyetemi épületben kínai csapatoknak nyújtanak menedéket.

A francia sajtó a brüsszeli értekezletéről

Brüsszel, november (Rador.) Eden a kilenc-hatalmi értekezleten résztvevő angol delegáció élén ma megérkezett Brüsszelbe, ahol Spaak külügyminiszter fogadta.

Egyidejű párizsi jelentés szerint a francia delegáció ma két utra Brüsszel felé. A kül-

A tanuvallomások után a védőbeszéd hangzottak el, majd az utolsó szó jogán Dandea Emil kijelentette, hogy mindig tanubizonyosságát adta nagy hazafiasságának. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy árlejtéseket nem tűzött ki soha, hanem személyesen kérte be az ajánlatokat, hogy a város lehetőleg többségieknek juttassa a munkálatokat. Az esküdték hajnali négy órakor hozták meg verdiktjüket, amely nyolc szavazattal egy ellenében felmentette a vágalmazás vádjá alól dr. Baciu Aurel.

A nemzeti parasztpárt optimizmussal néz az események elé

(Elsődolái cikkünk folytatása)

A Gazeta a politikai eseményekről szólva, megállapítja, hogy a nemzeti parasztpárt vezetői nagy optimizmussal néznek az események elé. A tanu-mánykörök előadói a Mihalache-kormány programját dolgozzák ki. Másrésztől Mihalache a nemzeti parasztpárti kormányista összedőlésén dolgozik. A fiatal elemek előtérbe helyezésére az alkalommal nagy súlyt fog helyezni Mihalache.

Ma délután tartotta ülését a cuzista nagytanács. Ugy Cuza, mint Goga semleges választási kormányt követeltek és állást foglaltak bármilyen nemzeti parasztpárti kormány ellen.

A textilgyárak a lonalszükséglet felét kell beföldön beszerezni

Bucuresti, november 2. Ma aláírták a minisztertanács jegyzőkönyvet, amely a textilgyárakat kötelezi, hogy az eddigi 25 százalék helyett 50 százalékban beföldi termelőktől szerezzék be gyapjufonal-szükségletüket.

Muzulmán tiltakozás az arab terrorizmus ellen

Danzig, november 2. Főster, a danzigi nemzeti szocialisták vezetője, bejelentette, hogy közelebről dekretum útján megtiltják bármely újabb párt létesítést Danzig szabadvárosában. A nemzeti szocialistákon kívül csak a lengyel kisebbség küldhet képviselőket a danzigi képviselőházba.

Ge't, november 2. A zsidó világgkongresszus végrehajtóbizottsága levelet intézett Franciaország, Svédország és Anglia külügyminisztereihez, akik a danzigi helyzet figyelemmel tartásával vannak megbízva. A végrehajtóbizottság erőteljesen tiltakozik a szabadvárosban október 19-án történt brutális antiszemita excessusok ellen és emlékeztet arra, hogy a világgkongresszus már eleve felhívta a Népszövetség figyelmét ezen események várható bekövetkezésére.

A zsidó világgkongresszus a danzigi zsidók jogairól

JERUZSALEM, november 2. A te'rorizmus elleni harc teljese erővel folyik. A szamariták hegyekbe küldött csapatok összetűztek a te'roristákkal és szétzörták őket. Muzulmán vallási körökben mozgalom indult meg a te'roristák erőszakoskodásai ellen. Hamine muzulmán teológus gyűlést tartott, amelyen élesen tiltakoztak a Korán tanításait megsértő te'rorista ténykedések ellen.

Szőrmék

legelősebb beszerzési forrása

Mandelbaum szücsnél

Calea Regele Ferdinand 20.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 11
Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Taxa postala
pötte in nuna.
No. 224713/929.

Te. Telefon: 18-60.
Gazeta 110, nep
vre 500, egészse
idre: Havonta
félvre 12, egészse
tetések díjazás
KELET" a trans
sidóság egyetlen
a. Cikkeink után
forrás megjelölésé

Miro

Bucuresti, novem
Károly király és
reggel érkezett m
ahonnan azonnal i
kiába. A királyh
Benes cseh köztár
Milán miniszterel
Románia uralko
folytatták utjuka
resztül Brünn felé.
környékén fekszik
képező vadászterü
telül a nagyfont
jába kívánczó va
vadászat befejezé
Judaszóvia prágai
Károly király Ho
társaságában ellát
Károly
tanács

A két államfő
kommentárok kísé
Kétségtelen, hogy
meg fogják vita
helyzetet és külön
mokat érdeklő pol
lyek között első h
és Magyarország
helyreállítása. Az
Sinaiban és Gen
államok, másrészt
folytak, végeredm
legalább is megne
kötését előzzák.
tetelei között —
elnök legutóbbi ny
első helyen szet
rendezése. Nincs
szlovákiai utja az
zetének tanulmány
ben.

A királyi előjog
ben a minisztertan
őfelsége utótagos
kedhetik, de közli
elmozdításokat ne

A vármegy
A miniszterelnök
Antonescu, Incule
rek társaságában
lést folytatott vel
párt vezető tagjait
nyitása ügyében e
Ugyanebben a két
ügyminiszterumban
s az a vármegyél
nizter és Sergu I
lete miatt. Az érté
szénatási elnök is
sokat arra, hogy
november 24-re ki
den megyének kép

Megirtuk, hogy
hatkozatlan szült
jával. Frázióknak
tendő kormányzás
halache — tulzások
sok és misztifikáci
számok családok ru
az ideje annak, h
ugy az ország, m
tént megvalósítás
mezítálos ország,
tély-fogyatkozásai
ancát kívülről m
amely megállított
legutóbbi választás
gárok 70 százal
mutatta meg ig
iránt. Es be fog
hagyja magát meg
fényvesztés és haza
férjától, amely eg
zett pártizletesked
meg ennek a rem
amely a multban l
tett. Tatarescu be
belli címűs és hasz
te be nyilatkozatát

